

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
207. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hétfő
1933. évi szeptember 11

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, póstantalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174 — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej negyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Még az erdőben sem vagyunk...

Kiszakadva a zürös világból hetekig jártam esőben-napsütésben, vadregényes hegyeit s figyeltem az erdő életét, amely annyi, de annyi példával előzte meg az embereket, hogy a mérnökök, tudósok, feltalálók és társadalom-buvarlók százai mindmáig előszeretettel keresik fel nemcsak hasonlatokért, de új eszmékért is.

Azt mondják, hogy az erdőlakó képzelődusabb, komolyabb, szívósabb és ötleteiből, mint a pusztalakó, óvatossabb és körültekintőbb, de kezdeményező ereje s áttűző energiája több, mint a tágas mezők és színpadok emberének. Tehát egy élőbi-
róbb és életképebb lélek lakozik benne, ha a mostoha körülmények egyébként nem akadályozzák fizikumai kifejlődését. Az ösztönöm azt sugja, hogy aki az erdőből tanul, az az élet legmaradandóbb létü és legbőlebb tanítómesterétől tanul, az egyetlen változatlan életformától, mely megelőzte az embert s élni fog mai szervezettségében akkor is, ha ember megint nem lesz a földön. Az erdőnek mohaszőnyegén, méteres hangya-államok, fénylőtűkért küzdő cserjék s viharvert vén fák keverék lombjai közt járva, paránnyá egyszerűsödve keresgéltem az örök harc lenyűgöző s félelmetes fejtegeteit. Halál és születés, győzelem és vereség, pusztulás és lakoma dőzsölnek egymás hegyén-hátán. A láthatatlan parányokat felfalják a láthatók, ezeket a nagyobbak s a nagyokat a még nagyobbak, aztán új enyész, új lakoma, új születés, — gyász és sírás nélkül nyílik s záródik a körforgás, fauna és flóra életharca látszólag mindig egymás ellen, de lényegében mindig egymásból s egymásért. *Harc a létért, de mindig s mindenütt éroénben a kölcsönös segítség egyenlően nagy elve, harc, de ugyanakkor egyesülés, tömörülés, kiegyensúlyozás és kölcsönös, okos alkalmazkodás, ez az erdőegyesítő állat- és növényvilágának élete.* A legutolsó életfokozat moszatok és gombák alakjában a talajban, a mohok, zuzmók a második emeleten, aztán a harasztok s gyomok első, a cserjék és bokrok második s a sarjerdő bekoronázó utolsó levellemelete, — a modern társadalmi elveket az erdő évmilliókkal megvalósította az ember előtt.

Egyszerre delet dudál a gyár, rákontra a zuzó, meg a vasöntő sípja. Egy félóra múlva törtetés, majd emberi hangok. Nyolc kékrubás, inaslábu munkás. A kezükben vékonyenyelű balták. Munka nélkül vannak. Delente feljárnak a hegyre s hátukon viszik le a fát. Ide-
jűk van, pénzük nincs. Leszállítják a segélyt, négy gyermek, öt gyermek, talán öszszel megint megindul a teljes üzem... talán... mit lehet csinálni... fát szedni szabad, de baltát hordani nem, de hát ki ember az erdőn balta nélkül?

Egy percre komor köd fog el, afféle dühroham. A kinti világ, a lenti világ, Közép-európa, gazdasági krízis, pártharcok, kenyér, politika... utálat. Egy reggeli eső és egy napos délután több itt, mint Mussolini, ez a huszéves bükk jövai túléli Hitler, pedig annak az öregfenyőnek a rostjaira jövő ilyenkor talán tintát csepegtetünk... Feltolakszik a zürös világ... torkunkon az iszonyat. De már a tetőn vagyunk. Csattog a tiltott balta a kopogó... ra száradt sudarakon s a sziklahasadék... égbemeredő oldalán egy fiatal fenyő fanasztikus kacskaringókkal fonja gyökereit

A VAJDA—MANIU-PÁRBAJ LEGUJABB RESZLETEI

Békeangyalok, akik hadikövetek is lehetnek

Vlad Aurél és Mihalache Vajda mellett nyilatkoznak

Madgearu: A kormány kitart a transzfermoratórium mellett

Felvonulás Badacsonyba

Bukarest, szeptember 10.

Vajda Sándor környezetéből származó értesülések szerint a miniszterelnök két megbízottat küldött Badacsonyba Maniu Gyulához. A küldötteknek Vajda Sándortól „határozott megbízatásuk” van.

Vajda

Az értesülések arról már nem számolnak be, hogy a kiküldöttek határozott megbízatása miben áll. Egyesek szerint a delegátusoknak békeangyal szerepük van. Mások viszont azt állítják, hogy formális ultimátumot visznek Vajdától Maniunak: amennyiben a badacsonyi remete nem enged, Vajda megteszi a végső lépéseket is és nem riad vissza semmiféle konzekvencia levonásától sem.

MANIUÉK NAPILAPOT INDÍTANAK KOLOZSVÁRT

Kolozsvári jelentés szerint a Maniu-csoporthoz tartozó képviselők új román nyelvű napilapot alapítanak Kolozsváron. Az új napilapnak, amely „Patria Mureș” néven jelenik meg, Boilă Zaharia lesz a főszerkesztője.

VLAD AURÉL VAJDA MELLETT

A Szászvároson megjelenő „Solia Dreptății”, Vlad Aurél lapja szintén hosszasan foglalkozik a kormánypárt belső válságának kérdésével. A cikk a következő

a repedések maroknyi humuszába, melynek minden gramjában mégis félmillió baktérium dolgozza neki a talajt. Ég és föld között, de élni akar ez a fenyő. Szívósan és ötleletesen küzd egyensúlyért, fényért és humuszért. Alkalmazkodik az életviszonyokhoz, hogy éljen és hogy fenyőnek maradhasson. Erdemes idejönni és megtanulni tőle.

Hogy éljen és hogy megmaradjon annak, aminek született, szaporodjon és boldoguljon, küzdjön és örüljön... akár sorstársa, az ember, aki csak abban vét manapság olyan gyakran az élet nagy és

sorokkal zárul:

— Mindenben azonosítjuk magunkat a miniszterelnök új nyilatkozatával. Egy pártnak, különösen akkor, amikor kormányon van, fegyelmezettnnek kell lenni. Kritikus helyzetekben, amikor a gazdasági és pénzügyi válság csúcspontjára ér, amikor a kormány a külföldi hitelezőkkel folytatásban levő tárgyalásokkal van elfoglalva, minden román lélegzetnek meg kell könnyítenie a kormány helyzetét, hogy az az ország javára minél több engedményt tudjon elérni. Az országot belső szakadások felé vezető és új krízist előkészíteni, súlyos hiba volna, amelynek

következményeit mindannyiunknak viselni kellene. Örizzük meg tehát nyugalmunkat és ne nehezítsük meg az ország helyzetét komolytalan és káros tettekkel.

Amint e sorokból látható, Vlad Aurél teljesen Vajda pártjára állott. Ez annál érdekesebb, mivel Vlad a hunyadmegyei tagozat elnöke, Boilă Zaharia pedig ugyanebben a megyében képviselő. Tehát a szakadás a párttagozatban kikerülhetetlennek látszik. Egyébként Boilă és Vlad Aurél között pénteken tanácskozások voltak. A hunyadmegyei tagozat vezetősége a napokban összeül és dönteni fog a vitás kérdések felett.

Mihalache is megszólalt

Domnești községben ünnepély volt a hősök emlékművének alapkövetének alkalmából. Ezen az ünnepségen megjelent Mihalache is, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Ha az elmúlt hatvan esztendő kormányai oly lázasan dolgoztak volna, mint ahogyan mi dolgoztunk 60 esztendőn át, akkor városaink és falvaink nyugati

színdonatra emelkedtek volna. A szegényes költségvetés és a nagy akadályok ellenére minden községben utakat, községházákat, iskolákat építettünk, belterjesebbé tettük a termelést. Tapékonyságunkkal utat mutattunk a következő kormányoknak is.

Mihalache ezután kijelentette, hogy a kormány munkáját nem nehezíti meg.

Madgearu nagy szónoklata a napi problémákról

A kormánypárt Ilfov-megyei szervezete és ifjusági csoportja pénteken gyűlést tartott Budești községben. Ezen a gyűlésen megjelent és hatalmas szónoklatot tartott Madgearu pénzügyminiszter is.

Madgearu mindenekelőtt az ifjuság megvezetésének fontosságát hangoztatta, majd éles támadást intézett a liberális párt ellen, amely szerinte kiöregedett és ezért öregedett ki, mert sohasem fordult az ifjakhoz. A liberális párt Brătianu Jóné halála óta, mióta nincsen főnöke, válságban van. Nem a paraszttömegekre támaszkodott, hanem a bankokra, amelyeket ez a párt alapított meg, hogy kizsákmányolja segélyükkel az országot. A bankok összeomlottak és ezzel összeomlott a liberális párt is. Ma, amikor a halál körmei között küzdök, azt hiszem, hogy üldözik. De ez nem igaz. Noha a ki-

rállyal szemben a párt a jófísmert magatartást tanúsította, senki sem gondol üldözésére. Az uralkodó azért nem fordult 1931-ben ehhez a párthoz, mert nem volt kihez fordulni egy olyan pártnál, amelynek nincsen vezére és egy olyan vezérnél, akinek nincsen pártja.

Madgearu ezután a liberálisok kormányzati rendszerét bírálta, majd rátért az aktuális kérdésekre és ezek között elsősorban a transzfermoratóriumra. Kiemelte, hogy a kincstár a külföldi hitelezőktől az év elején 2 és egy negyed milliárd lej könnyítést kapott. A kormány ezzel szemben három és fél milliárdot igényelt. A kabinet a különbözetet az év végéig akár barátságos kiegyezés útján, akár az esedékességek kifizetésének viszszaautasításával eliminálni fogja.

Románia lehetetlen helyzetben van,

ahol még természetes állapotában találhatók, keverékdű. Keverék, mert mint mindig s mindenütt itt is, ebben is a gyánástsegítés és kiegyezés principiuma uralkodik.

Ös-principium, az egyetlen, amelynek jgyében Románia népei megtalálhatják életük és boldogulásuk legfőbb kellékét, a leghiányzóbbat, de legégetőbbet: a szó legkomolyabb értelmében vett harmóniát. Amelyre egyre inkább égető szüksége van minden élő nemzetnek. Mindegyiknek maga jól felfogott érdekében is.

mert a fizetéseket a hitelező országok pénzügyében kell teljesítenie, már pedig a kincstárnak nincsen elegendő devizája, mivel ahhoz, hogy kellő mennyiségű devizát szerezhessünk, piacok kelljenének termésköltségünk részére, a külföld pedig lezárta ezeket a piacokat. Tehát a transzfert fel kellett függeszteni. Így

a kormány kitarthat a felfüggesztés mellett, mert nem dobhatja utcára a hivatalnokokat, nem hagyhatja sorukra a rokkantakat és hadiözvegyeket, csupán azért, hogy a külföldi bankárokat kielégítse.

Ezután a pénzügyminiszter a konverzió kérdésével foglalkozott, majd a szülőjébboldali mozgalmakat kárhóztatta, amelyek szerinte nevétségbe fognak fulladni. román nép egészséges, humorérzékkel fejlett, tudja miként kell reagálnia azoknak az ígázatásaira, akik a zavarosban akarnak halászni.

VASÁRNAP TUNTETÉS LESZ BADAČSONYBAN MANIU MELLETT

Maniu apja, Maniu János születésének 100-ik évfordulója alkalmából Badačsonyban, Maniu Gyula szűkebb pátriájában kulturális ünnepség lesz, mely alkalmával leleszik a Maniu Jánosról elnevezendő kulturális emléktábla alapkövét is. Eredetileg úgy volt, hogy az ünnepségnek csak megyei kereteket adnak. A belpolitika legújabb fordulatai átműsítettek a kulturális ünnepség jelentőségét, s

igy valószínű, hogy vasárnap országos jellegű tüntetés alakul ki Badačsonyban Maniu mellett.

Jelentések szerint az egész ország területéről sokan utaznak le a szilágymegyei falucsukába.

Szilágysomlyói tudósítónknak alkalma volt egy Maniu-párti képviselővel beszélni, aki szintén az ünnepségre érkezett le Badačsonyba. Ez a képviselő is azt hangsúlyozta, hogy

a résztvevők demonstratív tüntetés rendeznek majd a nemzeti-paraszt-párt volt elnöke mellett.

Egyébként Badačsonyba szinte az egész Szilágymegye felvonul vasárnap. A paraszti autóbuszokon és szekereken mennek Badačsonyba.

MANIU — VAJDARÓL

Maniut felkereste badačsonyi otthonában egy temesvári újságíró. Maniu a politikai nyilatkozatot megtagadta, ellenben meglehetősen ironiával beszélt arról, hogy 38 esztendővel ezelőtt Vajdával együtt röpiratot szerkesztett Temesváron. Ugyanott egy már megszűnt hetilap munkatársai voltak.

MÁRAMAROSMEGYE BÉKÜLTÉS- RE SZÓLITJA FEL MANIUT ÉS VAJDÁT

A nemzeti-paraszt-párt máramarosmegyei tagozatának vezetősége gyűlést tartott pénteken este Máramaroszigeten. A gyűlés táviratot küldött a királynak. Ez a távirat Lazăr Ilie javaslatára küldetett el. Lazăr úgy is dokumentálni akarta azt, hogy a dinasztiaellenesség vádjára légbőlkapott.

Egyébként a kizárt képviselő, aki egyben a megyei tagozat elnöke is, hosszasan vázolta a kizáratása előtti pártpolitikai eseményeket és az aktuális helyzetet. Az előadás azt a következtetést érlelte meg a megyei tagozat vezetőségében, hogy Maniu és Vajda Sándor között a béke útjait kell érelni. Ilyen értelemben táviratot küldöttek a miniszterelnöknek, valamint Maniu Gyulának is.

LEUCUTIA

a három kizárt képviselő egyike, nyilatkozatot adott kizáratásával kapcsolatban, a következőket mondva:

— Szavátán ért a kizáratás híre. Elképzelték meglepetésem, mert nem tudtam, hogy itélkeznek felettem, hanem még azt sem, hogy egyáltalában vádolnak valamivel. Egyébként sejtésem szíven arról, mi a kifogás ellenem. Ezzel szemben kétségtelen az, hogy a fórum, amely a kizárató határozatot hozta, nem volt illetékes az ügy elbírálására. Dönteni ilyen esetekben csak a végrehajtóbizottság illetékes, de köteles is a vállalt felet maga elé idézni, megállgatni. Ezért a határozatot, amelynek erőnyje úgy sincs, megfellebbezem. Az antidinasztikus tudja légbőlkapott, nevetséges. Mi dinasztikus vagyunk és Boilă éppen az uralkodóház érdekeit akarta védelmezni röpiratában. A lojalitásunkban nem lehet kétkedni.

GOGA OKTAVIAN

román jelentés szerint pénteken megjelent Mussolininél, akivel hosszasan tanácskozott.

Ausztria az európai szabadság első lövészárka

Starhemberg hazaérkezett és mert Mussolini megbízta, riadót fújt a fasizmus bevezetésére

Az olasz fasizmus nem hitlerizmus és megakadályozná az Anschlusst

A katolikus kongresszus napjait éli Bécs

Bécs, szeptember 10.

Az ausztriai helyzet most már egyre gyorsuló sebességgel halad végkifejlése felé.

A válság csúcspontján hazaérkezett Starhemberg herceg, aki — mint ismeretes — napokat töltött Olaszországban és hosszasan behatóan tárgyalt Mussolinivel. Starhemberg hazaérkezése után a Heimwehr azonnal vezetői ülést tartott, amelyen a herceg elnökölt. A gyűlésen megbeszélésre került, hogy a Mussolinivel való tárgyalás után milyen álláspontot képviseljen a Heimwehr a keresztény szocialistákkal szemben, amely pártnak eddig a Heimwehr volt a legerősebb politikai katonasága.

A Neuigkeits Weltblatt ezzel a vezetői üléssel kapcsolatban azt írja, hogy az ülés voltaképpen nem egyéb, mint az osztrák fasizmusért való harcnak bejelentése.

Starhemberg Mussolini ígéreteivel vértézve érkezett haza és most már dülöre akarja vinni az osztrák kérdést. A herceg a napokban megkezdte tárgyalásait Dollfussal és a keresztény szocialista párt vezérével. Starhemberg e megbeszélések során nyilván azokról a módokról és feltételekről akar tárgyalni, amelyek mellett Starhemberg Ausztria területén bevezetheti az olasz mintából másolt fasizmust.

Mussolininek — úgy látszik — az az álláspontja, hogy

az osztrák nemzetiszocializmust és főként az Anschlusst csak úgy lehet lefékezni, ha félmegoldásként Ausztria azonnal átáll a fasiszta korporációs államvezetési rendszerre.

Ezzel a rendszerrel kielégíti Starhemberg a jobboldalt és kielégíti a nyugati nagyhatalmakat is, amelyek főként azért tartják szemmel az osztrák politikát, mert hallani sem akarnak arról az Anschlusról, amelyet közvetve a nemzetiszocializmus ausztriai hatalom átvétele jelentene.

E lap értesítésével ellentétben a Heimwehr tagadja, hogy a Starhemberg elnöklelt alatt lefolyt gyűlésen mindezekről szó lett volna, de a cáfolatban nem akarja elárulni, hogy a gyűlés voltaképpen mit is tárgyalt. A gyűlés résztvevői magáninterjúk során sem hajlandók nyilatkozni.

A dolgokat aláfesti és megerősíti az a távirat, amelyet Starhemberg Olaszországból visszatérve, az olasz-osztrák határról Mussolinihez intézett. E távirat mindenekelőtt megköszöni a szíves fogadtatást, amelyben Mussolini Starhembergét részesítette, majd fogadja, hogy a jövőben neki (a hercegnek) egy célja van, hogy „minél előbb megvalósuljon Ausztriában is az az uralmi rendszer, amelynek alapelméjét Nagyméltóságodtól tanulom.” A távirat végén Starhemberg ígéretet tesz arra is, hogy ennek az eszmének — tehát az olasz rendszerű fasizmusnak, megvalósításáért minden erejével harcolni fog.

A KATHOLIKUS KONGRESSZUS NAPJAI

Bécs most ünnepli 250-ik évfordulóját annak a történelmi nevezetességű eseménynek, hogy a várost a törökök ostroma alól felszabadították. Ugyancsak most van 500 éve annak, hogy a híres Szent István templomot építették. E két jelentős évforduló egybeesését káprázatos pompával és fényes kiállításokkal ünnepelték meg.

Az emlékünnepségre, amely pénteken délután kezdődött, La Fontaine bíboros, a pápa küldötte is megérkezett, akit Innitzer bécsi hercegérsekkel és Miklós szövetségi elnökkel az életükön polgári és egyházi méltóságok fogadtak.

Az ünnepség a Szent István templom előtt tartott nagygyűléssel nyílt meg, amelyen bevezetőül a pápa üdvözlőt hirdetett ki. Ezután La Fontaine bíboros áldást osztott az egybegyűlt tömegnek, majd Innitzer bécsi hercegérsek mondotta el megnyitó beszédét. A hercegérsek ezután a németországi katolikusokról is megemlékezett, akik nem jelenhettek meg a keresztény világ nagyszabású bécsi ünnepén.

AUSZTRIA A SZABADSÁG LÖ- VÉSZÁRKA

A katolikus kongresszus áhitatát és ünnepeit természetesen erősen zavarja, hogy

éppen ezekben a napokban dől el a kis közép-európai állam sorsa. Különösen nagyon nyomta a hangulatot a párisi Excelsiornak mai cikke, amelyet Bécsben a legveszegebb érzelmeikkel fogadtak és kolportáltak.

A cikk mindenekelőtt örömmel szegzi le, hogy míg a nagyhatalmak a leszerelési kérdésekben nem tudnak egy véleményre jutni, de egy véleménynek vannak Ausztria sorsát illetően. Ebben a kérdésben még az olasz álláspont is megbarátkozott a francia és angol felfogással, amely szerint

az Anschlussnak és így természetesen az Anschluss előfeltételének, az osztrák hitlerizmusnak, nem szabad megvalósulni.

— Európa nagyhatalmainak — mondja az Excelsior — tisztában kell lenni azzal, hogy a szabadság első lövészárka Ausztria. Ha Franciaország, Anglia és Olaszország a német nemzetiszocialista rohammal szemben meg egyezik és összefog, megmentették Ausztriát és vele együtt Európát. Ha ez meg nem történik, úgy a nemzetiszocialista hullám és a hitlerizmus végigszágoltja mindazokat a területeket, amelyen Európában németek laknak.

Nyelvvizsga, vagy:

A munkakamarákról is kido- bálják a kisebbségi tisztviselőket

Temesvár, szeptember 10

A munkakamara felállításával kapcsolatban újabb sérelem érte a kamara jelenlegi kisebbségi tisztviselőit. Ugyanis a jövő héten vizsgát kell tenniük annak bizonyítására, hogy a román nyelvben „perfektek”.

Ennek a vizsgálatnak a kötelezettségéről a munkatörvényben egyetlen szó sincsen, a vizsgát egyszerű miniszteri rendelettel tették kötelezővé.

A tapasztalatok okukba attól kell tar-

Ausztriában a lap érdekes és meggyőző alásfoglalását izgatottan kommentálják.

KÖZBEN KISZELESÜL A FEGY- VERHASZNÁLATI JOG

A Dollfuss-kormány biztonsági minisztere, Fey, a nagy dráma finisének izgatott hangulatában sem vesztette el fejét, hanem tovább is intézkedik. A hivatalos lap mai számában újabb rendelet jelent meg, amely felhatalmazza azokat az önkéntes védőröket, akik a kormánypárt védőalakulataiból rekrutálódtak, hogy akár egyenként, akár csoportosan, ha a szükség úgy kívánja, fegyvereiket használhassák.

A robbanásig fűtött helyzetre mi sem jelezhetőbb, mint ez a rendelet.

Ausztria ott tart, hogy a politikai katonaság minden egyes tagjának kezébe teszi a fegyvert, az ellentétes politikai véleményen lévőket életét is.

Kubában nem ilyen forró a hangulat. És az idegek sem bírhatják már tovább. Itt az ideje, hogy a megoldás elkövetkezzék.

lani, hogy a vizsga ismét csak ürügy lesz és olyan tisztviselőket fognak kinyertelené tenni, akik a gyakorlatban kitűnően megállják a helyüket.

A vizsgáztató bizottság elnöke Rotz Demeter munkaügyi inspektor lesz. A miniszteri előírás szerint a magasabb állásban levőknek ismerniük kell a különböző országok munkaügyi törvényeit és a nemzetközi schivatalok papíron lefektetett érveit.

Ford legyőzte Rooseveltet

Johnson iábornok feladta a harcot a Ford-művek ellen

Washington, szeptember 10

A B. L. részletesen beszámolt arról, hogy Ford nem volt hajlandó a Roosevelt-féle munkakódexet aláírni. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy ő már évekel Ford Roosevelt előtt a jelenlegi álláspontra helyezkedett és magasabb munkabért adott a munkásainak, ugyanakkor, amikor azokat rövidebb munkaidőre kötelezte.

Magánkezdeményezésre mindenre hajlandó, de nem veti alá magát az állam parancsszavának és nem hajlik meg a szakszervezetek diktátuma előtt.

Johnson, Amerika ujjáépítési diktátora a legkeményebb eszközökkel lépett fel Ford ellen, hogy a munkakódex aláírására kényszerítse és a közhangulat nyomása is Roosevelten fordult. Már-már arról volt szó, hogy vagy Ford zárja be üzemeit és ezzel csak növeli a munkanélküliséget, vagy pedig az állam bojkottálja a Ford gyárakat és ez esetben is leállanak a Ford művek.

A harc most végetért, és pedig úgy, hogy —

Roosevelt kapitulált.

Ford az egész vonalon győzött.

Johnson feladta azt a követelését, hogy Ford írja alá a munkakódexet és tüzze ki a Kék Sast. Kifelé azzal indokolja John-

son visszavonulását, hogy

nem lehet Ford ellen eljárni, mert nincsenek ellene „bizonyítékok”.

Ford közben tovább folytatja munkáját: emeli a munkabért és csökkenti munkaidőt.

Annai bizonyos, hogy Roosevelt kudarcra lélektanilag erősen befolyásolja a jövőben a Kék Sas előretörésének küzdelmét.

Az Ön arcára nem fenőszij!

Ne nyuza az arcát! A kellemetlen érzésektől eltekintve is csunya az összevagdalt arc. Az én szerszámaim tökéletesek, az én személyzetem és a magam keze munkája biztos. Mi az Ön egyéniségének és idegeinek megfelelően dolgozunk, akár borotválásról, akár hajvágásról, akár női frizuráról, vagy ondulásról van szó. És mindezek mellett rendkívül alacsony árakkal dolgozunk. KÜLÖN NŐI TEREM. Brassóban a Weiss Mihály utca 3. szám alatt vagyunk. Borotválás 10 lej, hajvágás 20 lej, manikűr 20 lej, ondulás 20 lej, felmosás 10 lej, gyermekhajvágás 15 lej.

SZABÓ LAJOS

Ezer angol fontos vérdíj...

Einstein naponként változtatja lakását

Angol lapok szerint a német forradalom Einstein halálra ítélte

Brüsszel, szeptember 10

A brüsszeli Derniere Heure szenzációs értesülést közöl. A lap szerint Einstein tanár, aki emigrációja során most Belgiumban tartózkodik, szinte nap-nap mellett változtatja lakását. Einstennél közölték ugyanis, hogy a német nemzeti-forradalom helyesebben kelet-Poroszország rendőrfőnöke halálra ítélte és 1000 angol font vérdíjat tűzött ki a világ egyik legragyobb tudósának fejére.

Einstein — mondja a lap — e pillanatban a Knocke sur Mer nevű kis angol tengeri fürdőben tartózkodik. Hogy meddig, az teljesen bizonytalan.

A lap megállapítja végül, hogy a belga hatóságok mindent megtettek a világ-hírű tudós életének és testi biztonságának védelmére.

Összesen négy nőt gyilkolt meg a jugoszláviai kékszakáll, aki előbb szívenszurta, majd megfojtotta áldozatait

Belgrád, szeptember 10.

Néhány nappal ezelőtt egész Jugoszláviában óriási feltűnést keltett az a hír, hogy az országban két fiatal leány borzalmas kégyilkossággal áldozatul esett. Az egyik megölt leány: a muraközi származású Fülöp Nágé volt, míg a másiktól kiderült, hogy Lynorkának hívják és Nisben volt cseléd. Most a gyilkossággal kapcsolatban a rendőrség lefolytatta Vitanovics Bogdán vasuti munkást, aki vallomása során bevallotta, hogy ő öltette el a gyilkosságokat. Bevallotta azt, hogy valami ellenállhatatlan gerjedelmet érzett a gyilkosságra és elmondta azt is, hogy mostani gyilkosságok előtt is gyilkolt már. Ezzel ezelőtt erőszakot követett el egy

munkásleányon, majd megölte a leányt.

A rendőrség annak idején a gyilkosság gyanúja alatt letartóztatott egy gyárigazgatót, de a bíróság bizonyítékok hiányában fölmentette. A vasuti munkás második áldozata egy özvegyasszony volt. És csak a harmadik és a negyedik ez a két szerencsétlen leány.

A kégyilkos módszere az volt, hogy előbb kedveskedéssel csalogatta magához áldozatait, fölcsalta a lakására őket és az első találkozásnál nem is nyult hozzájuk.

Csak a második randevun gyilkolt és ez alkalommal késsel szívenszurta a kelepcebe csalt szerencsétleneket, megfojtotta őket, majd a holttestüket zsákba varrta, a mezőre vitte és itten elásta.

28 amerikai hadihajó a kubai vizeken

A délamerikai államok is jegyzéket intéztek Kubához

Az egyik braziliai államocskában is kitörni a forradalom, de órák alatt leverték

Newyork, szeptember 10.

Kubában az amerikai Egyesült Államok elleni hangulat óráról-órára fokozódik. Olyan eszedelmes a helyzet, hogy

az amerikai állampolgárok élete nincs már biztonságban.

A Kubában élő amerikaiak abban reménykednek, hogy a felvonult amerikai haderő beavatkozik az eseményekbe és nem tűri, hogy az amerikai állampolgárok vagyonát károsolja a forradalom és hogy az amerikai állampolgároknak bántódása essék.

Erre egyelőre nincs kilátás. A kubai vizeken ez idő szerint 28 amerikai hadihajó tartózkodik. E hajókkal percek alatt tönkre lehetne lőni Havannát, de az eset nem ilyen egyszerű.

Roosevelt egyedül mit sem tehet. Számolni kell Latin-Amerika államainak érzékenységgel is és addig nem szabad a keze, amíg az államokkal meg nem egyezett. Roosevelt már tegnap tárgyalta Argentína, Brazília, Chile és Mexikó követeivel és először a Monroe elv alkalmazásának gyakorlati szükségességét hangoztatta. A Monroe elvre való tekintettel Amerika csak abban az esetben lép Kubába, ha az amerikai államok is hozzájárulását adják. Roosevelt a legtovább Argentína követével tárgyal és általában Amerikában azt hiszik, hogy Roosevelt a tárgyalásokat ugyi vezeti, hogy a történetekbe belekapcsolja a latin-amerikai államokat is. Az elnök szinte át akarja hárítani a felelősséget vagy legalább felelősségnek egyrészt Dél-Amerikára, hogy a következő események során Észak és Dél között konfliktus ne keletkezhesik.

AZ INDIANOPOLIS MINDÖSSZE KÉT ÓRÁT TARTÓZKODOTT A KUBAI VIZEKEN

Jelentette a B. L., hogy a kubai vizekre kiindult amerikai flotta főparancsnokává Swanson államtitkárt nevezték ki. Swanson az Indianopolis fedélzetén tényleg el is utazott Kubába, de megállott a kikötőben és nem szállt partra. A főparancsnok tudomására vették a hajóegységek jelentéseit és alig két óráig tartózkodás után a Panama csatorna felé tovább hajóztak.

Swansonnak a többiek között azt is jelentették, hogy Havannában női halálzászlóalj alakult, a

mely esküt tett arra, hogy orozva azonnal legyilkolják azokat az amerikai katonákat, akik a hadihajókról Kuba földjére lépnek.

Londoni jelentések szerint a hangulat annyira éles és fenyegető, hogy ezt az esküt nem szabad felelőtlen fellángolásnak tekinteni. Kuba népe van olyan szenvedélyes és lázongó, hogy meg is teszi, amire esküszik. Ebben az esetben az amerikai katonaságnak nemcsak a kubai forradalmárokkal kellene megütköznie, hanem azokkal a nőkkel is, akik rejteikükből és orozva tört szorongatnak a kezeikben.

A TISZTEK MÉG MINDIG HÜSE-GESEK CESPEDES IRÁNT

Az öt tagú népbiztosi tanács ma reggel felhívást intézett a kubai hadsereg tisztjeihez. Felszólította őket, hogy lépjenek vissza a hadseregbe, tegyenek hűségüket a néptanácsnak. A tisztek szövetség a felhívásra azonnal választ adott, hogy hajlandók tagjaitat arra utasítani, hogy vegyék át a legénység vezetését, de ennek elfeltétele, hogy Céspedes elnököt a forradalmi tanács ismét a hatalom trónusára ültesse.

Ilyen körülmények között a legénység és a katonaság megegyezéséről szó sem lehet. Ma egy kissé lecsendesítette a kubai forradalmárok hangulatát az a hír, amely szerint

Rio Grande de Su braziliai államocskában is kitörni a forradalom, de azt, néhány órái lángolás után, a hatalom vérbefojtotta. Rio Grande de Suben, akárcsak Kubában a katonák indították útjára a forradalmat. A katonaság kiközösítette tisztjeit és a tisztszűj vezetése alatt meg akarta szállani a közhatalmokat.

A forradalom azonban itt nem sikerült. A hű kormányzatok azonnal leverték a forradalmat.

Talán a braziliai forradalmi kísérletnek kell tulajdonítani, hogy Kuba ellen ma a délamerikai államok is felléptek.

Argentína, Brazília, Chile és Mexikó közös barátsági jegyzékben figyelmeztette az ideiglenes kubai kormányt, hogy teremtsenek az országban belül rendet. Ez a jegyzék kétségkívül a Roosevelt politikai sikere, de tagadhatalan, hogy annak ilyen „prompt” elküldésében a kis braziliai államocskák forradalmi kísérletének lelki motívumai is közrejátszanak.

Allig, hogy vonatra ültem, újból érezhetővé vált a kellemetlen vizeleti inger és fájdalmas

oldalszurásaim támadtak. Egy ur, akivel társalgásba elegyedtem ajánlotta nekem a HELMITOL-tablettákat, amelyeket a legelső alkalommal meg is vettem. Megköszöntem tanácsadómnak és még mai napig is hálás vagyok neki, mert a HELMITOL-tabletták rögtön segítettek és azóta is használok őket párszor évente a belső szervek tisztítására és újabb betegség elhárítására. A HELMITOL-tabletták fertőtlenítenek és alaposan tisztítják a kiválasztási utakat.

A hitelezők nem enyhülnek:

Változatlanul a transzfermórátorium visszavonását követelik

Románia párisi hitelezői megtartották értekezletüket

Páris, szeptember 10

Románia kötevényeinek francia tulajdonosai ma értekezletre ültek össze. Az értekezleten csak a hitelezők vettek részt és azon az adós, Románia nem jelenhetett meg. Az értekezlet tudomásul vette azt a szakértői jelentést, amelyet elébe terjesztettek, és megállapította azokat a feltételeket, amelyek mellett Románia hitelezői az ország pénzügyi kormányzatával tárgyalni hajlandók.

A Le Temps értesülése szerint ez a hitelezői értekezlet kunondotta volna, hogy csak abban az esetben tárgyalnak a hitelezők Romániával, ha az ország nem tesz a jövőben semmi megfontolatlan és egyoldalú intézkedést a hitelezők kárára azok tudta és engedelmével és ha — az eddig tett ilyen jellegű intézkedéseit az ország nem tartja érvényben.

Más szavakkal ez azt jelentené, hogy Románia külföldi hitelezői változatlanul is ragaszkodnak ahhoz, hogy Madgearu vonja vissza az elrendelt transzfermórátoriumot.

Benes hugát egy magyar tanár veszi el

Prága, szeptember 10

Ács Bódog szabadkai születésű hatvan éves tanár ma házasságot kötött Benes cseh külügyminiszter hugával. A menyasz szony az olmitzi zeneiskolának a tanárnője.

Ács Bódog az impérium átvétele alkalomával Léván volt állami tanítóképző tanár. Esküt nem tett és így elvesztette állását, sőt a cseh kormány nem ismerte el nyugdíjjogosultságát sem. Ács Bódog évek óta állás nélkül van. Néhány hónappal ezelőtt megismerkedett Benes hugával. Az ismerkedésből barátság, majd szerelem lett és most az idős tanár elveszi Benes hugát. Érdekes a dologban, hogy Ács Bódog nem tud még ma sem semmit a tőle.

Feisal meghalt, éljen Gazi

Bern, szeptember 10

Feisal, Irak király, aki Svájcban nyaralt, a péntekre virradó éjszaka — amint megirtuk — Bernben hirtelen meghalt. Az elhunyt király 45 éves volt. Helyette fia, a 21 éves Gazi emir kerül a trónra. Feisal holttestét angol hadihajó szállítja Irakba. A váratlan elhunyt iraki királynak meglehetősen mozgalmas élete volt. 1918-

ban elfoglalta Damaszkuszt, majd Szíria királyává kiáltotta ki magát. Három évvel később az angolok ösztönzésére Irak trónját is elfoglalta. Berni nyaralása előtt Londont is felkereste, ahol az angolbarát politikát folytató iraki fejedelmet általános szívélyességgel fogadták.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ez pedig a természetes „Ferenó Jozset” keserűvíz használata által érhető el.

A magántisztviselők is alkalmaztatást kérnek a temesvári közmunkáknál

Temesvár, szeptember 10.

Megemlítettük már, hogy Temesvár városa 160 millió lej erejéig közmunkákat indít. A magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak szindikátusa most arra kérte a várost, hogy a város ezeknél a közmunkáknál a szindikátus tagjai számára is keressen alkalmaztatási lehetőséget. A város a kérést kedvezően fogja elintézni.

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kérje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot.

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrökön, bőrápoló „EUCERITET”. Ez teszi pótolhatatlanná, — utánzhatatlanná.

Kolozsvárnak nincs hitele

Nem adnak hitelbe a kereskedők és nem vesznek részt az árlejtéseken a vállalkozók

Kolozsvár, szeptember 10

A kolozsvári kereskedők és vállalkozók nem hajlandóak többet hitelezni a városnak, mert Kolozsvárnak rengeteg adóssága áll fenn velük szemben. A követelést viszont semmiképpen nem lehet

behajtani.

Itt említjük meg, hogy a napokban mérnöki hivatal árlejtést hirdetett építésre. A jelentkező vállalkozók szolidárisan bejelentették, hogy nem hajlandók az árlejtésen résztvenni, mert a várostól úgy sem tudnák követeléseiket behajtani.

Herriot után Pierre Cott megy Oroszországba

Herriot félsikerrel végzett

és nem tudta az olasz — orosz barátkozás eredményeit elhomályosítani

Daladier már ismét a francia keleti erődökről beszél

Páris, szeptember 10

Tegnap számában röviden jelentette a B. L., hogy Herriot befejezte moszkvai tárgyalásait. A tárgyalások eredményéről egy revali jelentés számol be, amelyet a berlini sajtóügynökségek továbbítottak. — Éppen ezért nem lehet a jelentésnek a tárgyalások eredményére vonatkozó részét teljesen hitelesnek elfogadni, be kell várni, hogy a Herriot tárgyalások eredményeiről a francia ügynökségek is beszámoljanak, sőt még tovább, hogy a kérdésben a legtárgyalogabb angol távirati irodák is jelentést tegyenek.

Azonban ebből az első német jelentésből is kétségtelenül megállapítható már, hogy

az eredmények nem százszázalékosak.

Herriot elutazása előtt mindössze annyit tudott a közvélemény és a sajtó, hogy Herriot Litvinov meghívására utazik Moszkvába. Az idevonatkozó hivatalos sajtójelentések kihangsúlyozták, hogy a volt francia miniszterelnök mint magánember utazik Moszkvába és hivatalos megbízatása nincs. Erről a diplomáciában igazán „ártatlannak nevezhető” füllentésről a sajtó a moszkvai tárgyalások befejeztéig teljesen megfellebbezett és ma már egész nyíltan közli, hogy melyek voltak azok a hivatalos megbízatások, amelyeknek lebonyolítása kedvéért nem is annyira mint magánember, hanem sokkal inkább, sőt kizárólag mint Franciaország hivatalos követe Herriot Moszkvába utazott.

A feladatok a következők voltak:

ta a francia keleti katonai erődöket és ott tartott beszédében rámutatott azokra a hatalmas technikai felkészültségekre, amelyek mellett Hitlernek az a terve, hogy „vissza a Saarvidéket” nevétséges álom.

Daladier Herriot félsikere után most is fenyegetődzik. Ez alkalommal nem Németország felé, hanem Oroszországhoz adressálja a mellveregető fenyegetőzést. Az Ere Nouvelle után nyilatkozott most Daladier és visszatért a minapi erődlatogatásának kérdésére. Elmondotta, hogy a francia keleti erődítmények építése teljesen befejeződött. Már csak a tüzéségi felszerelést kell montírozni és ebben az esetben a nagy mű készen áll.

Katonai titkokat is elárul Daladier, mikor közli, hogy az erődbe automatikus ágyukat építenek be, amelyek olyan lövedékeket lönek ki, amelyek a legnagyobb és legerő-

— Amikor arcszíne fakó, szürkés-sárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepángás, gyomorlajás, fejfájódás és fejre más kirozák, olyankor tanácsos néhány napot át reggel éhgyomorra 1–1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

sebb páncéltankokat is átütik.

Elmondotta még Daladier, hogy ha ezzel is készen lesznek, az erődü elől „thordják a talaj kiemelkedéseit úgy, hogy az erőd útjainak kilövését semmi sem zavarhatja.

Daladier virágnyelven azt jelenté tehát Oroszországnak, hogy a katonai együttműködés már csak azért is ajánlatos, mert Franciaország ma katonailag olyan erős állam, hogy saját határainak védelmére nem kell hadseregét lekötöni. A keleti védőművek elvégzik a katonaság munkáját és így a francia haderő együttműködési megállapodás esetén — Oroszország rendelkezésére állhat.

Oroszországról tehát megindult a diplomáciai versengés

Olaszország a minap kötött barátsági és semlegeségi szerződéssel szerelné Oroszországot a maga pártjára hódítani. Franciaország viszont Herriot és Pierre Cott után tesz meg mindent, hogy az ázsiai Oroszország bevonásával a maga számára biztosítsa az európai kisállamok feletti hegemóniát.

Érdekes párviadal és e percben még nagy kérdés, hogy ki győz.

Öt pontból csak kettőt oldottak meg

1. Megszilárdítani a belpolitikai viszonyt Páris és Moszkva között,

2. Reálpolitikai alapokra helyezni azokat a gazdasági előszerződéseket, amelyeket Oroszország és Franciaország már megkötöttek,

3. Közelebb hozni a kisántantot és Oroszországot,

4. Rábirni Oroszországot arra, hogy úgy a román, mint a jugoszláv területi kérdésekben adja fel az évek óta elfoglalt álláspontját és végül

5. Megteremteti az előfeltételt annak, hogy Szovjet-Oroszország és Franciaország hadserege összeműködhesse.

A Revalon át közölt tegnapi német jelentések szerint

ennek az öt pontba foglalt programnak csak első két pontját tudta Herriot megoldani, míg a két hadsereg összeműködését, valamint Oroszország és a kisántant viszonyát illetőleg Herriot kudarcra végzett.

Ennek ellenére is az orosz-francia barátkozás tovább folyik Mai távirataink szerint Pierre Cott francia légügyi miniszter a napokban udvariassági látogatást tesz Moszkvában, ahová három gépből álló légiflottával megy. A miniszter utközben Kiebben és Harkovban megáll, le száll, érintkezik a hatóságokkal és tovább repül.

Ennek a légiutnak érdekes mellékkörülménye, hogy a francia légügyi minisztert utján elkíséri Rossi, valamint Codos. Az a két repülő ez, aki legutóbb megdöntötte az egyfoltában való hosszútávrepülés világrekordját.

Pierre Cottot a két világrekorder pilótán

Körzet képviselőt keres

angol R. T. petróleum készülékek terjesztésére. Garanciával bíró, szervezőképes cégek ajánlatait kérjük „Aglis” jeligére Bukarest, Casuta Postala 36. alá.

kívül a polgári és katonai léghajózás főfelügyelői kísérik el.

Közben Páris tovább fenyeget...

A párisi külpolitikának sarkpontja és alapja e percben Oroszország. Nagyon világosan rá is mutat a francia külpolitika arra, hogy az új Európának csak az lehet az ura, aki a szovjettal őszinte és meleg barátságot tart fenn.

A keleti-államszövetségi öv nem megnyugtató és kielégítő bázis Németország és általában a háború során legyőzött államokkal szemben mindaddig, amíg ennek a keleti államszövetségnek (Lengyelország, Csehország, Románia és Jugoszlávia) változatlanul félnie kell az orosz kolosszustól. Ezért akarja most Páris mindenáron a szovjetet maga mellé és maga mögé állítani.

És még valamiért: azért, mert Olaszországnak Európa közepén egyre nagyobb és jelentőségesebb külpolitikai sikerei vannak.

Nemcsak Albánia, Bulgária és Görögország huznak Mussolini mellé, hanem Magyarország is, sőt legújabban Ausztria szintén. Ezenfelül az olasz-német kapcsolat is egyre jobban mélyül.

Mussolini nem osztja és nem írja alá sem a német belpolitikát, sem annak külpolitikai célkitűzéseit, de akaratlannul is húzódik ez a két állam egymáshoz, mert egyrészt ideológiai, másrészt kényszerűségi kapcsolatok vannak közöttük.

Ezt az egyre nagyobb területeket és nagyobb tömegeket jelentő olasz vezérlelt Franciaországnak az orosz barátkozással kell ellensúlyozni.

Ehhez azonban nem elég a gazdasági áron megvett politikai barátság. Ehhez az is kell, hogy Oroszország Franciaországban katonai segítséget is lásson és itt a magyarázata annak, hogy a francia politika már szinte nap-nap mellett kihangsúlyozza a maga katonai jelentőségét és erejét.

Ismeretes, hogy Hitler niederwaldi beszéde után Daladier azonnal meg-

Izgalmas emberhajszó Temesváron

Az üldözői katonaszökevény elkeseredett harca a szabadságért

Temesvár, szeptember 10.

Izgalmas jelenetek voltak pénteken délután tanui a Temesvár-józsefvárosi Horgonyhid közelében lévő járókelők. Csáki János temesvári illetőségű katonaszökevényt, aki már hosszabb ideje bujkált, több detektív felismerte és üldözőbe vette.

Csáki egy biciklistától elragadta a gépét, felugrott rá és a módosi hid felé próbált

menekülni. A detektívek motorkerékpárral vették üldözőbe. Erre Csáki leugrott a bicikliről és a Bégába vetett magát. A szerencsétlen szökevény nem tudott uszni és megfulladt, amikor többen utánaugrottak és ki akarták menteni, Csáki azonban ellenkezett és csak nagynehezen tudták a partra vonszolni.

Elfogatása után átadták a térparancsnokságnak.

Zsarolási kísérlet hamis váddal

Temesvár, szeptember 10.

Ravasz trükkkel akart pénzhez jutni Móc Katalin, Temesvár Mehala nevű külvárosában lakó asszony. Móc Katalin leányának, Leontinának nevében feljelentést tett az ügyészségen, hogy a szobanforgó leányt, aki mindössze 10 esztendő a CFR ambulatóriumának Kutasi Pál nevű szolgálja erőszakos körülmények között magáévá tette.

A följelentés szerint a kislány már 2 év óta jár kezelésre a CFR ambulatóriumába, ahol Kutasi sokat forgolódott körülötte. Két nappal ezelőtt a leányka ismét megjelent a rendelőben, ahol a szolga azt mondotta, hogy az orvos csak akkor vizsgálja meg, ha már mindenki elment. Hat óra után behívta a leányt, étert szolgáltatt vele s mikor a leány elaludt, erőszakot követett el rajta.

Az asszony feljelentésében a bűnös szolga megbüntetését és egyben leánya számára kártérítést követel.

A kihallgatás során Kutasi tagadta a terhére rótt bűncselekményt. Kérte, hogy a leányt orvosok vizsgálják meg. Dr. Rusu főorvos meg is vizsgálta Móc Leontinát és megállapította, hogy a leányka érintetlen.

A vizsgálat eredményének következtében az asszony ellen eljárás indult.

ERTESITES!

REZITRUST

VILAG MARKA

HÓ- ÉS SÁRCIPÓ

A LEGELŐNYÖSEBB.

SZE. ELJE FEL TEHAT RAKTÁRÁT

REZITRUST

HÓ- ÉS SÁRCIPÓVAL

REZITRUST hó- és sárcipó

nagyraktár BUKAREST 1. Calea Victoriei 11 Tel. 3-4866

KÉRJE ARJEGYZÉKÜNKET! KIVANATRA DIJTALAN KÜLDJÜK

A belügyminiszter is radikálisan fellépett a kártyabarlangok ellen

Brassó, szeptember 10.

Beszámolt a Brassói Szemle arról, hogy a munka- és egészségügyi minisztérium rendelkezése alapján a brassói ügyészség a helybeli rendőrséggel egyetemben irtó hadjáratot indított a szerencsejátékok és játékosok ellen és ezért sorra járta az összes kávéháza- és mulatókat, házkutatásokat eszközölt és több mint hatvan ember ellen büntügyi eljárást tett folyamatba.

Ezért egy pár nappal aztán megérkezett helybeli rendőrséghez a belügyminiszter meglepetése is, amelyben a legszigorúbban megfogalmazta a szerencsejátékok folytatását. Ez

a legújabb rendelet kiterjed az egész ország területére, — beleértve tehát a fürdő- és üdülőhelyeket is.

Rendőrség a legszigorúbb rendszabályokat foglalta életbe a szerencsejátékok teljes megtiltására.

Felavatták a bolgárszegi

temi iskolát

Az előre megállapított programnak megfelelően, szombat délelőtt ünnepélyes körülmények között felavatták az új bolgárszegi elemi iskolát, amely a Pe Tocile utcában fekszik. Az avatási ünnepélyen, melynek miséjét Blaga József főesperes vezette, megjelentek Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter, Gusti közoktatási miniszter, Voicu dr. polgármester, Mateanu dr. megyei prefektus, Florescu főbíró, az V. hadtest parancsnoka, valamint az egybegyűlt serege. A felavatón lelkesen ünnepelték a minisztereket, valamint a polgármestert.

Volc méterről lezuhant

gy festőmunkás

Tegnap délután a tanácsolás festési munkálatainak súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt. Egy festőmunkás, aki a méter magasán a föld felett a csarnok festését végezte, a fejével hozzáért villanydróthoz. A munkást nem hagyta a lélekjelvénye és az állványról egy méter magasra fekvésű tetőre ugrott, de itt szerencsétlenül megcsuszott és az aszfaltra esett. A vérbefagyott és összetört emelet a kórházba szállították.

Adriani Szabó Lili festőművész

Adriani Szabó Lili festőművészre való tekintettel a Szent István utca 9. szám alatt levő kiállítását hétfőn és kedden is nyitva tartja. Itt láthatjuk meg, hogy a festőművész műveit megfelelő fedezet mellett a közönség rendelkezésére bocsátja.

Miklós kényérárús

Poenariu János türkösi pékmester feljelentése alapján a rendőrség letartóztatta Oswaldt Ottó 26 éves brassói lakost, akit a pékmester kényérárúsítással bízott meg. Oswaldt a pék különböző vevőitől háromszor letartózták, majd ezzel a pénzzel együtt elment. A rendőrség elfogta Oswaldot, akit letartóztatása után az ügyészségnek adnak át.

Előző az autóbusz

A 162. Mr. C. jelzést viselő, Rusnák Sándor által vezetett autóbusz elgázolta Ciulinaru utcában nyolcéves brassói kisfiút. Az elgázolt kisgyereket, aki súlyosan megsebesült, a Mázurescu-kórházba szállították.

Tolvaj elszaladt, a lopott ruha rendőrségen van

Egy közrendőr rajtakapott egy ismeretlen egyént, amint egy utcaperőnek különböző ruhaneműket — így többek között egy használt női ruhát, egy szőtt szőnyegből készült férfiruhát, egy mellesleg és egyebet kínált megvételre. A rendőr gyanúsak találta az ügyet és közelebb lépett, hogy az ismeretlenről megállapítsa a ruhaneműk — nem egészen világos eredetét. Az ismeretlen azonban amint észrevette a közelébe rendőrt, elszaladt a ruhákat és elmenekült. A rendőrség nem tudta kézrekeríteni a gyorslábu tolvajt és így fogta a ruhákat és beállította a rendőrségre, ahol is ezek igazolására várnak.

Hétfőtől olcsóbb lesz a kenyér Brassóban

Allagosan ötven banival szállították le a brassói pékek a kenyér árát

Brassó, szeptember 10

A minisztertanács néhány héttel ezelőtt, mint ismeretes, rendeletileg kimondta, hogy a jövőben a városoknak nem áll jogukban a kenyér és liszttermékekre is makszimális árakat kivetni. A rendelkezésnek megfelelően Brassó város tanácsa már július 1-én megszüntette a kenyér makszimális árát.

Ennek a rendszernek az eltörlése hamarosan kedvező hatást gyakorolt a piacra, amennyiben a brassói pékek teljesen jószámból átlag egy lejjel lecsökkenték a kenyér árát. A fehér kenyér ára, amely hosszú időn keresztül 10 lej volt, kilencre esett, a barnakenyéré 9-ről nyolcra, ugyanakkor pedig bevezették az ugynevezett harmadik minőségű fekete kenyeret, amelynek kilóját hét lejben állapították meg.

Időközben a gabona ára további esésén ment keresztül. A brassói pékek ezúttal újból bebizonyították, hogy nemcsak a profitéhség vezeti őket, hanem a város fogyasztóinak az érdekeit is szem előtt tartják.

A pékiparosok ugyanis szombaton ülést

tartottak, amelyen kimondották, hogy hétfő reggeltől kezdve újból lecsökkentik a kenyér árát.

A határozat értelmében hétfőtől kezdve a fehér kenyér kilogrammonként 8 lej ötven bani, a félbarnáé 7 lej ötven bani, a fekete kenyéré pedig 6 lej ötven bani.

Ez az örvendetes árleszállítás dicséretére válik a brassói pékeknek, akik belátták azt, hogy a polgárságnak ezt az elsőrendű közszükségleti cikket nem lehet az üzorszájaira felhasználni. Brassóban hónapokon keresztül a legolcsóbb kenyér kilenc lej volt és így a szegényebb sorsúak valóságosan nélkülözték ezt a legelemibb emberi táplálékot.

A brassói pékek példát mutattak. Most a többi iparosokon és termelőkön a sor. Mert ha ezek is követnék a pékek példáját, akik minden felsőbb presszió nélkül olcsóbbítják meg a kenyeret, akkor Brassó nem riasztana el minden idegent és beföldít azzal a rossz hírnevével, hogy az ország legdrágább városa. Az idegenforgalmi szempontokon túl pedig a város szegényedésének indult és nehéz gondokkal küzdő polgárságának életét is megkönnyítenék.

Madgearu brassói inspekcója

Közvetlen közelről megnézte, hogy mikéni működik az adóprés

Brassó, szeptember 10

Madgearu pénzügyminiszter szombaton reggel Brassóba érkezett és itt inspekción tartott a brassói pénzügyigazgatóságon, valamint a kerületi pénzügyi direktorátusnál.

A pénzügyminiszter, aki az elmúlt héten Konstancán, valamint néhány több más régi városban, majd Kolozsváron és Nagyváradon inspekción volt, most Brassóban vizsgálja felül azt, hogy az alantas közegek milyen mértékben hajtják végre rendeleteiket és általában hogyan működik az adóprés.

Madgearu pénzügyminisztert inspekción körutján Petrescu igazgató, a kerületi vezérigazgatóság vezetője kalauzolta. A pénzügyminiszter előbb a kivetési pénzügyigazgatóság aktáit vizsgálta felül. Itt Adrian Constantin pénzügyigazgató adta meg a felvilágosításokat.

A direktorátus és a kivetési pénzügyigazgatóság ügyvitelének felülvizsgálása az egész délelőttöt igénybe vette. A miniszter délelőtt Petrescu igazgató, valamint több pénzügyi főfelügyelő társaságában a Korona étteremben megbeszélte, délután pedig folytatta az inspekción.

Már három órákor nekilátott a munká-

nak és a behajtási valamint kifizetési igazgatóság ügyvitelét vizsgálta felül.

A kivetési pénzügyigazgatóságon Crisan pénzügyigazgató bemutatta az összes könyveket, az utóbbi hónapok bevételeinek kimutatását, valamint beszámolt arról, hogy milyen mértékben hajtották végre a pénzügyminiszteriumnak a szeptemberi adóbehajtásokkal kapcsolatban kiadott rendeletét.

A pénzügyminiszter általánosságban meg volt elégedve a tapasztaltakkal. Az inspekción végleges eredményét azonban még nem lehet ismerni.

Madgearu pénzügyminiszter brassói látogatása során érintkezésbe lépett a kormány jelenlevő tagjaival, szombaton este pedig elhagyta Brassót és visszautazott a fővárosba.

Miközben a pénzügyminiszter a könyveket vizsgálta felül, a brassói nyugdíjasok küldöttsége kereste fel. A nyugdíjasok kérték a hátralekötöknak készpénzben való kiegyenlítését. Madgearu kijelentette, hogy az 1932 év előtti nyugdíjakat adóbonokban kaphatják csak meg és a mennyiben jut pénz, úgy az elmúlt évi hátralekötöket esetleg készpénzben fizetik. Az államkassza azonban oly siváran áll, hogy erre nem igen lehet számítani.

Az Astra-ünnepségek második napja

Jorga és Madgearu Brassóban

Brassó, szeptember 10.

A brassói Astra-kulturálisünnepségek második napja, szombaton programszerűen zajlott le. Amellett, hogy a kormány tagjai Brassóban maradtak, a kulturregényesület kongresszusára új vendégek is érkeztek.

Szombaton reggel megérkezett Jorga Miklós professzor, volt miniszterelnök, aki egész délelőtt részt vett az Astra kongresszusán, a hallgatók padjaiban. Megérkezett továbbá Lapedatu Alexandru volt liberális kultuszminiszter, a helyi liberális-párt elnöke.

A délelőtti folyamán Voicu Nitescu lakásán szűkebb körű értekezlet volt, amelyen a kormány összes jelenlevő tagjai részt vettek. Kilenc órákor még egy előkelő taggal gyarapodott a vendégsereg: megérkezett Madgearu Virgil pénzügyminiszter, aki brassói útját egy kis meglepetéssel is egybekötötte, amelyről lapunk más helyén számolunk be.

A kulturregényesület kongresszusának délelőtti része a belső szervezés megvitatásával telt el. Hatiegan Gyula dr., kolozsvári egyetemi tanár és volt erdélyi miniszter nagy előadást tartott az Astra-fiókok és kultúrköröknek programjáról. Előadásában az inaktív fiókok megszüntetését kérte, azzal, hogy azok az egyesületek, amelyek nem működnek, az egyesületek köznevelési és kulturális munkájára, ahol vé-

lentenek. A javaslat körül heves vita támadt, amit végül is azzal döntöttek el, hogy a fiókokat szelektálni fogják és azokat a lehetőségek szerint átszervezik.

Teposu Silviu egyetemi tanár az Astrának a többi kulturregényesülettel való közreműködéséről tartott előadást. A tanácskozáskor ezután megszakitották és a kongresszus tagjai testületileg megalátogatták a kulturregényesület különböző kiállításait az ipar és kereskedelmi kamarában, valamint az Astra kulturbázisban.

Csütörtöki este egyébként szépen sikerült kultúrelőadást rendeztek az Astra-mozgósínházban. A bukaresti román opera és nemzeti színház művészei színre hozták Brediceanu Tiberiu dr. kiváló zeneköltő „La Sezaoare” című egyfelvonásos népszínművét, amely ezzel az előadással jubilálta bemutatójának 25-ik évét. Utána a Crai Nou című darabot adták elő. A közönség, amely az Astra-termet zsufolással megtöltötte, szünni nem akart a tüsszel honorálta a bukaresti művészek kiváló teljesítményét, valamint az Astra-kórusok művészi szereplését. A kórusokat Bobescu, a kiváló brassói karnagy tanította be és ő is dirigálta őket az előadáson.

Szombaton délután a kongresszus résztvevői kimentek az Olympia-pályára, ahol vé-

ÖN ELEGANS AKAR LENNI!
ÖN SZÉP, TARTÓS ÉS MÉGIS
OLCSÓ RUHÁT AKAR!

EZÉRT

VÁSÁROLJON A MI SZAVATOLTAN ANGOL GYAPJUFONALAKBÓL KÉSZÍTETT ŐSZI ÉS TÉLI KAMGARNSZÓVETEINKBŐL!

BRASSO, LENSOR 22

KÉRDEZZEN MEG VALAKIT, AKI
MÁR VISELI VESTIS-SZÖVETET

gignézték a „Soimi” román sportegyesületek brassói, nagyszebeni, kolozsvári és máramaros megyei csoportjainak pompás mutatványait. A tornacsapatok a felvonulás után közös szabadgyakorlatokat mutattak be, majd a szereken végeztek tornamutatványokat. Az együttesből különösen kivált Morar Albi, Románia legjobb tornásza, aki néhány héttel ezelőtt a Szamosvölgyén turnézott Pellével, a magyar tornászvilágbajnokkal.

Délután hat órákor a kongresszus tagjai folytatták a megbeszéléseket az ipar és kereskedelmi kamara nagytermében, este pedig nagyszabású szimfónikus koncert volt. A bukaresti rádió, az eredeti programnak megfelelően, úgy a pénteki, mint a szombat esti előadásokat egész végig közvetítette.

A 2-ik óbrassói szomszédság

értesíti

háztulajdonos tagjait, hogy vagyonszeresedésüket mátol kezdve, f. hó 17-ig bezárólag 12 és 2 óra között Gusbeth Márton Mihály urnál. (Hosszu-utca 181), felvehetik. A fenti határidő fel nem vett összegek elvesznek és később meghatározandó célra fordíthatnak.

Elsavargott egy ló

A csütörtöki nap folyamán egy gazdátlanul csavargó lovat talált a brassói rendőrség. A ló nyakán egy kis csengő volt. Igazolt tulajdonosa átvetheti a közúti baromvásártér vezetőségénél.

CIPÓVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA!

Október 10-én

a Sparkassa épületében volt Westmean helyiségbe költözködöm. Addig raktáron levő sajtát készítő, közismert, kitűnő minőségű cipőmet nagyon olcsón árusítom.

Szülők, iskolacipőket most nagyon olgonyan vásárolhatnak.

Központi Hírlap. Danér Lajos cipőüzem
Hosszu-utca 181. Október 30.

A pápa nem akarja aláírni a német konkordátumot

London, szeptember 10.

Lapzártakor vesszük azt a londoni jelentést, amely szerint a pápa aggodalmaskodik és nem akarja a német konkordátumot ratifikálni. A pápa kijelentette, hogy rosszalja Hitler egyházpolitikáját és nehézményezi azt a megtartást, amelyet a nemzetiszocialista párt a németországi katolikusokkal szemben tanúsít.

A Szentatya, szokása ellenére, tegnap este a késő esti órákban magához hívatta Paccelli bíborost, a vatikán külügyi államtitkárát és a német ratifikálás ügyében vele több mint egy óra hosszat tárgyalt.

Londonban azt hiszik, hogy sikerül valahogyan az ellentéteket elsimítani és a pápa a német konkordátumot mégis ratifikálni fogja.

Németország 6 millió márkáért narancsot vesz Palesztinából, míg Palesztina 12 millió márkáért német ipari cikket visz ki

Berlin, szeptember 10.

A német nemzetiszocialista-párt vezetői között vannak azzal, hogy a pártállam letkéességének az idején nehéz próbája lesz. Eppen ezért úgy határoztak, hogy a téli nyomor leküzdésére akciót indítanak. Ennek az akciónak vezére Göbbels propaganda miniszter lesz, aki az akciót már el is keresztelte. Így hívják:

— **Harc az éhség és a hideg ellen!**
A nemzetiszocialista párt vezetői ma ültek össze tanácskozásra, amelyen megbeszéltek, hogy miképpen vezessék le ezt az akciót. Szencációs hírt közöl ma a legnagyobb párti zsidó közgazdasági lap. E jelentés szerint a német kormány megállapodott volna egy angol-palesztinai tőkeérdekeltséggel abban,

hogy

Németország hatmillió márká értékű narancsot vesz Palesztinától, míg Palesztina ennek ellenében 12 millió márká német iparcikket vásárol.

A hír általános konsternációt okozott, mert azt jelenti ez a híradás, hogy a németellenes zsidó árubojkotton részt vettek.

Most derül ki, hogy a világ zsidóságának vezetői tudtak erről a készülő megállapodásról és a lengyel zsidó bizottság vezetősége a készülő kereskedelmi szerződés ügyében táviratilag tiltakozott az annak idején Prágában székelő cionista kongresszusnál és ugyancsak tiltakozott ott az amerikai zsidóság is.

A párisi lap hírének még nem erősítették meg.

Németellenes-katonai szövetség Lengyelország Románia és a Szovjet között?

Lengyelország és Oroszország cáfolja a hírt

London, szeptember 10

A Daily Express mai száma azt a hírt közli, hogy Oroszország, Lengyelország és Románia között katonai jellegű tárgyalások indulnak meg. A tárgyalások során katonai szövetségben akar a három állam megállapodni, amelynek

előle kimondottan Németország ellen irányul.

A lap elmondja, hogy a tervet Zuletzky lengyel külügyminiszter vetette fel és már tárgyalt is ebben a kérdésben Pilszkyval, a lengyel hadügyminiszterrel. Lengyelország diktátorával, aki ezidőig tart egy kis galíciai fürdőhelyen nyaral. Az angol lap értesülése szerint ebbe a galíciai fürdőbe várják Vajda román miniszterelnököt is és a szovjet követet. A három hatalom között lefolytatott előzetes

tárgyalások biztatóak, hogy ennek a katonai szövetségnek megalakulásával számolni kell.

A hír érthetően óriási szenzációként hatott.

A Daily Herald is csatlakozott a híradók közé és azonnal kiküldötte munkatársát a varsói orosz követséghez és onnan a híradás megerősítését kérte.

A varsói orosz követ cáfolja azonban a jelentést és azt mondja, hogy a három állam között ilyen megállapodás létesítéséről nem tárgyaltak.

Ugyancsak nyilatkozott a lengyel külügy is, amely közli, hogy az ország szempontjait nagyon kellemetlenül érintette az angol lapok idevonatkozó híradása és a maga részéről kijelenti, hogy ilyen értelmű szerződésről a három állam egymással nem tárgyal.

A német kérdés és a Dunavölgye problémája a párisi értekezlet előtt

Smét nincs előzetes megállapodás és így a párisi tanácskozás is csak kudarccal végződik

Páris, szeptember 10.

A nagyhatalmi értekezlet időpontját kitűzték szeptember 18-án lesz az értekezlet, amelyen Anglia, Franciaország és Amerika delegáltak vesznek részt. Egyelőre csak Anglia és Franciaország kezdik meg szeptember 18-án hivatalos tárgyalásokat, Amerika követi őket. Normann Davis ezekbe a tanácskozásokba csak valamivel később kapcsolódna.

Olaszország a tárgyalásokon nem vesz részt és így azok jelenlétükből sokat veszítenek.

A tárgyalások programján két pont szerepel. Az örök két pont:

1. A német kérdés.

2. A dunai államok problémája.

Matin szerint a német kérdésben az angol, francia és amerikai álláspont teljesen egyezik. Mindhárom hatalom elfogadta azt az elvet, hogy a német állam fegyverkezését meg kell ellenőrizni kell. Az ellenőrzés módjában még nincs megállapodás, de itt nagyok a különbségek.

A német fegyverkezési ellenőrzés kérdése-

ben Olaszország nincs a másik három hatalommal egy véleményen és így a hozott határozatok nem lehetnek abszolút értékűek.

A dunai államok kérdésében még ez a három egyhangúság sem teljes. Csak Anglia és Franciaország vannak itt egy véleményen és mindketten a Tardieu tervet szeretnék életrekelteni és a dunai államokkal elfogadtatni. Ez a kérdés sem jut előre mindaddig, amíg Franciaország és Olaszország egymással előbb meg nem állapodnak.

Ez a megállapodás nehéz dió lesz. A Duna völgyében Franciaország és Olaszország is vezető hatalom akar lenni és itt az ellentét. Az olasz és francia álláspont ebben a kérdésben csak az osztrák részt illetőleg egy véleményű: egyikük sem akarja az Anschlusst és mindketten minden eszközt felhasználnak, hogy a nemzetiszocialista kormányzati rendszer Ausztriában uralomra ne kerülhessen.

Ha sikerülne ebben a kérdésben Olaszországot és Franciaországot egymáshoz közelíteni, úgy most végre a Duna-völgye gazdasági és politikai kérdései megoldódhatnak.

Egy szép sikert

eredményeztek a szabályosság és gyorsasági versenyek, amelyek a Kolozsvári román királyi autókлуб védelme alatt Kolozsváron lettek megtartva.

3

Citroën autó lett bejelentve Citroën autó nyert

az illető osztályokban.

I-SÓ OSZTÁLY (1500 cm.³-ig).

Első díjat nyert: Fabinyi ur BERLINA 8 H. P. KOCSIVAL

II-III OSZTÁLY (1500—3000 cm.³-ig).

Első díjat nyert: Garian ur ROADSTER 6 CIL. CITROËN KOCSIN.

Második díjat nyert: Pop ur KABRIOLET 15 H. P. CITROËN KOCSIN.

AZ ÁLTALÁNOS OSZTÁLYOZÁSBAN FABINYI ÉS GARIAN URAK A MÁSODIK ÉS NEGYEDIK HELYEN LETTEK OSZTÁLYOZVA, LEGYŐZVE NAGYOBB CILINDERTARTALMU KOCSIKAT MINT AMILYENEKET ŐK VEZETTEK. FABINYI UR 4 SERLEGET NYERT.

Ezek a fényes eredmények újból bebizonyítják, hogy a világhírű francia gépek elsőrangú gyártmányok

CITROËN

Vezérképviselő Románia részére:

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE POUR L'ÉTRANGER S. A.

AUTOGARAJUL „CICLOP”

București I, B-dul Take Ionescu No. 8, — Telefon 213-97

Fióközlét: Cluj, Strada Avram Iancu No. 18 — Telefon 770

Kipellengérezés és szavalókórus

Büntetési nemek a mai Németországból

Hamburg, szeptember 10

Szombaton Lübeckben „kipellengéreztek” egy nagykereskedőt és annak cégvezetőjét, akik a vád szerint rokkantságukat vontak le a munkásoktól, a segélyeket azonban nem fizették.

Reggel fegyveres rohamosztárosok jelentek meg a kereskedőnél és a cégvezetőnél, akiknek táblával a nyakukban, a barnaingesek sorfalai között kellett a

városban végigvonulniok.

A táblákon egyébként az alábbi szöveg volt:

„Becstelen gazember vagyok! Megcsaltam a munkásaimat!”

A „kipellengérezést” megelőzőleg a város szavalókórusok járták be, amelyek felhívták a járőreket, hogy a két üzletember megszegésénél minél nagyobb számban vegyene részt.

A magyarok nem vettek részt a turini kardvívás döntőjében

Turin, szeptember 10.

Szombaton lezajlott az egyéni kardvívás döntője, amelyben a magyarok nem vettek részt, minthogy semleges zsűrit kértek és a verseny rendezősége nem adta meg ehhez a hozzájárulását.

A döntő az alábbi eredménnyel végződött:

1. Finton (Olaszország) 6 győzelemmel.
2. Turhi (Olaszország) 6 győzelemmel, (rosszabb tussarányal).
3. Masciotte (Olaszország) 5 győzelemmel.

Félmillió mázsa adó-buza

Budapest, szeptember 10

A magyar pénzügyminiszter felhívást intézett néhány héttel ezelőtt a magyar gazdákhoz, hogy jelentsék be a buza-mennyiséget, amelyet adóban befizetnének. A bejelentési határidő szeptember ötödikén járt le és a gazdák a különböző adóhivataloknál összesen

félmillió mázsa búzát jelentettek be.

Az eredménnyel a magyar pénzügyminiszter nagyon meg van elégedve és ezért

a jelentkezési határidőt szeptember 20-ig meghosszabbította.

Azoknak, akik eddig jelentkeztek, az adóhivatal az adó-buza mászáját 9.50 pengőben és bolettában fogja beszámolni. Az ezentul jelentkezők beváltási ára csak 9 pengő lesz.

— KÉT NŐI URALKODÓRÓL KÉSZÜLT TÖRTÉNELMI FILM. Két történelmi film készül jelenleg Hollywoodban. Az egyik Nagy Katalin cárnő életét viszi filmre és főszereplője Marlene Dietrich. A másik Krisztina svéd királynőről szól, — a svéd királynőt Greta Garbo fogja megismételtesíteni. Hollywoodban kíváncsian várják, hogy melyik uralkodónő fogja legyőzni a másikat.

Rheuma, köszvény, ülőidegszába, hüléses betegségek, fejfájás és idegfájdalmak a millió esetben bevált Togat-tabletták által gyógyulnak. — A Togal oldja a hugysavat! Biztos, hogy használni fog!

HIREK

AZ AUTOGRAMM.

Egy fiatal divatos magyar zeneszerzőről mesélik az alábbi történetet:

A zeneszerző hű ember, szeret nagylábon élni és magát tartja a legkülönbnek valamennyi kortársa között. Egy délelőtti egy kisfiu lépett hozzá Ischlben, ahol nyaralt:

— Mit akarsz, fiacskám? — kérdezte tőle.

— Autogrammot szeretnék. Az ifjú zeneszerző boldogan teljesítette a kérést.

— Szívesen, fiacskám! Tessék! A gyerek zsebre dugta az autogrammot és elszaladt, a zeneszerző pedig a népszerűség boldog tudatában ment ebédelni.

Amikor másnap ismét megjelent a parkban, megint elébe állt a kisfiu és újra autogrammot kért. A zeneszerzőt meglepette a nagy ragaszkodás. Ismét elővette a tollat, hogy autogrammot adjon a gyereknek. Amikor azonban a következő napon ismét autogrammot kért tőle ifjú tisztelője, már kissé csodálkozva kérdezte tőle:

— Dehát mondd csak, fiacskám, minek nekem ennyi autogramm?

— A kisfiu fontoskodva felelt: — Tetszik tudni, én mindig cserélni szoktam autogrammot az egyik barátommal. És a barátom a maga három autogrammjáért ad nekem egy Lehárt.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint mérsékelt északi légáramlás, kevés felhőzet várható. Az éjjeli talajmenti hőmérséklet megközelíti a fagypontot, nappal azonban emelkedő hőmérséklet várható.

— PRÁGABAN TILOS A HINDENBURG-MASZK. Prágából jelentik: A prágai cseh nemzeti színházban egy kémdráma van műsoron. A hatóságok most megtiltották, hogy a német birodalmi elnök szerepét alakító színész Hindenburg maszkját viselje. Megtiltották azt is, hogy horogkeresztet, vagy barna inget visellessenek a darab szereplői. A szövegkönyvből minden olyan részt kicenzúráztak, ami Hitlerrel, vagy a náciuralommal volt vonatkozásban.

— POLONYI DEZSŐ TEMETÉSE. Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt temették el Budapesten, nagy gyászünnepek keretében Polonyi Dezsőt. A temetésen Magyarország legtöbb közeleti nagysága képviseltette magát. Azonkívül a jogászvilág minden nagyobb egyénisége is elkísérte Polonyi Dezsőt utolsó útján. A volt államférfit apjával közös sírban temették el. Megható volt Polonyi nyolcvan éves édesanyja, aki hangosan zokogott fia koporsójánál. A Magyar Atlétaiklub, amelynek Polonyi Dezső a védnöke volt, testületileg képviseltette magát a temetésen.

— Meinel, a kávékirály, a la Mátyás király. Temesvárról jelentik: A temesvári Lloyd-soron levő kávébehozatali üzletnek váratlan meglepetésben volt része. Pénteken egy jóköltözött 30 év körüli ur állított be az üzletbe és 1 kilót kért a legjobb minőségű kávéból. Amikor kiszolgálták, hirtelen fordulattal felszólította az üzletvezetőt arra, hogy adja át a főkönyvet. Kiderült, hogy a fiatalember Meinel Gyulának, a cég főnökének a fia, aki ellenőrző körútra érkezett Bécsből Temesvárra. Egyébként a fiatal „vezér” mindent rendben talált a temesvári cégnél.

— ÖNGYILKOS ORVOS. Budapestről jelentik: Különös öngyilkosságra derített fényt Budapesten egy elhunyt ügyben megindult rendőri vizsgálat. Szladányi Zoltán dr. harminchárom éves budapesti illetőségű orvos szeptember ötödikén eltűnt a lakásáról. A bevezetett vizsgálat eddig nem tudott az eltűnt férfi nyomára akadni és már napirendre is akartak térni az eset fölött, amikor egy tűzből a Remete-hegyen megtalálta az orvos holttestét. A meglejtett helyszíni szemlén kiderült, hogy Szladányi dr. tíz morfiuminjekcióval ölte meg magát. A kihallgatott családtagok vallomásából kitűnt, hogy az orvoson az utóbbi időben buskomorság jelei mutatkoztak s így valószínű, hogy ez a tény volt öngyilkossága oka is.

— VILÁGHÍRŰ FILMSZTÁROK LONDONBAN FILMEZNEK. Az ujonnon alakult londoni filmgyár egyre nagyobb lökésben vonzza magához a világhírű filmsztárokra. Néhány nagyon neves hollywoodi filmsztár után most Conrad Veidt, Alpar Gitta és Richard Tauber szerződtek le a gyárhoz egy-egy film főszerepének eljátszására, le a londoni film világ legnagyobb szenzációja, hogy a Fairbanks-csoport ajánlatát Chaplin is elfogadta és a közeljövőben már meg is kezdi Londonban.

— MINDIG LOPNI FOGOK... Temesvárról jelentik: Ismert alakja a temesvári rendőrségnek Bachmann József volt kereskedősegéd, aki az utóbbi években több betörést követett el. Bachmann utóljára szeptember elején került ki a fogházból, ahol egy lopással kiérdemelt 9 havi büntetését töltötte ki. Most újból tettenérték éppen aközben, amikor egy autóról nagy szakértelemmel a pótkerekeket szerelte le. Bachmann elfogatása után kijelentette, hogy mindig lopni fog, mert a társadalom rákényszeríti a bűnös életre. „A fogházban — mondotta — legalább van kenyérem s darab fedett zugom, ahol lehajthatom a fejemet.” A szociológus tolvajt átkísérték az ügyészségre.

— Bazilidesz Mária és Székelyhidy Ferenc a budapesti Zeneművészeti Főiskola új tanárai. Budapestről jelentik: A Zeneművészeti Főiskolán a nyári szünet alatt két nyugdíjazás történt. Nyugalomba vonult Szabados Béla, az énekianszak professzora és Kemény Rezső, aki a hegedűtanárképzőt vezette. A főiskolának gondoskodnia kellett mindenestre az énekianszak testületének kiegészítéséről. Úgy értesülünk, hogy Hulay Jenő főigazgató felkérésére Bazilidesz Mária és Székelyhidy Ferenc, az Operaház művészei vállalták a fiatalok oktatásának feladatát.

— REPÜLŐGÉP 64 HALÓFÜLKÉVEL. Charkovban elkészült a világ legnagyobb repülőgépe, amelyet a szovjet rendeletére gyártottak. Az óriási repülőgépen hatvannégy hálófülke van.

★ HEGEDÜOKTATÁS. Weinberger Emil hegedűművész és pedagógus stúdiójában, Brassó, Kórház-utca 64. I. emelet, a beiratkozások megkezdődtek. Naponta d. e. 10—12, d. u. 4—6-ig. Hegedűórák (konzervatóriumi módszer szerint) kezdő foktól a legtovább kiképzésig.

A bíróság döntését nem szabad kritizálni. De megdicsérni szabad. Ezt nem tiltja a paragrafus. És ezt a dicséretet megérdemli az egyik bíróság tanácsa azért, mert egy adófizető polgár ellen a pénzügyigazgatóság által sikkasztás címén emelt vád alól felmentette az adófizető polgárt, aki akart fizetni, de nem tudott és eladta a lefoglalt ingóságát. Legyen kéréselhetetlen a bíróság, ahol le kell sújtani a bűnösre, de legyen méltányos minden adófizető polgár ügyében ott, ahol a bonyolult paragrafus és a még bonyolultabb élet igazságait kell megtalálni. Mert végeredményben a paragrafust is csak az élet igazságáért csapartolták össze.

Tizezer rendőr és detektív keresi MONSIEUR F.-t,

a világ legnagyobb csempészbándájának titokzatos vezérét
Elfogatási parancs az ismeretlen nevű csempészkirály ellen

London, szeptember 10

A Scotland Yard tegnap rádióüzenetet küldött valamennyi angol rádióállomásnak és a brit világbirodalom valamennyi kikötőrendőrségének.

Az üzenetben közlik egy titokzatos ember személyleírását. A nevét nem tudja a rendőrség, úgy hogy nére szóló elfogatási parancsot nem is lehetett kiadni.

A szokatlan üzenet úgy szól, hogy az ilyen és ilyen személyleírású egyént mindenáron kerítsék kézre és küldjék Londonba. A Scotland Yard a brit világbirodalom egész közbiztonsági apparátusát mozgósította a titokzatos idegen után s legalább azt akarja megakadályozni, hogy az ismeretlen férfi elhagyja a szigetországot. A Scotland Yard egyik ügyosztálya, amely bódítóméreg-ügyekben nyomoz,

a legügyesebb detektíveit küldte ki a szélrózsa minden irányába, hogy megkeressék a nagy hajtóvadászot, amelyben még kilencezer rendőr s ugyiszoan az egész detektívtestület részt vesz.

Különösen a kikötői hatóságok munkájának sikerében bizakodnak, mert biztosra veszik, hogy

a világ legveszedelmesebb bódítóméreg-csempésze valamelyik kikötővárosban lesi az alkalmas pillanatot a szökésre.

Ki az a rejtélyes ember, aki talpon tartja Anglia egész rendőrségét?

Csak annyit tudnak róla, hogy vezetékeve F. betűvel kezdődik és hogy francia, ezenkívül személyleírása is rendelkezésükre áll,

minthogy a csempészek alvilágában ismerten látták és megfigyelték az ismeretlent. Többiben már úgy látszott, hogy nem menekül ki üldözőinek gyűrűjéből, de az utolsó pillanatban mindig egérutat tudott nyerni. Szinte fantasztikus a sze-

rencsége a titokzatos Monsieur F.-nek.

Mi a büne ennek az embernek, akit ma már az angol rendőrséggel együtt az egész világ rendőrsége hajszol? Ő a vezetője a legnagyobb nemzetközi bódítóméreg-csempészbándának, mely Nyugaurópát elárasztja morfiummal, kokainnal és ópiummal. Párisban és Marseille-ben gyakran látták, de állandó lakása sem itt, sem ott nem volt. Ennél jobban vigyáz a biztonságára.

Félpilági hotelekben lakik, minden második naphan változtatja a szállását és minden átköltözésnél a nevét is.

A rendőrség 28 álnevét ismeri, csak éppen a valódi nevét nem. Tudják róla, hogy nagyon elegáns, rendszerint délamerikai ültetvényesnek adja ki magát, a társaságában egy spanyol van, aki titkárként szerepel, a valóságban azonban a nemzetközi társaság alvezére.

A bódítóméregcsempészek világméretben dolgoznak, Európa valamennyi országában ügynökeik és raktáraik vannak, francia és angol kikötővárosokkal épp

A SASSO ételolaj felsőbbrendűségének újabb bizonyítéka

A SASSO-cég által Onegliában (Olaszország) a bécsi Nemzetközi Konyhaművészeti Kiállításon megnyert ARANYEREM és az ez évben a tripoliszi kiállításon nyert más fontos díszoklevelek, valamint a Hygieniai Társaságtól a múlt évben nyert NAGY DIJ meggyőzik a fogyasztó közönséget arról, hogy az OLIO SASSO kiválasztott tiszta olajbogyók higiénikus terméke, mindenki által a legmesszebbmenő bizalommal használható.

SASSO olajkanna, zöld színű, fehér és kék vonalakkal, a világ minden országában árusítják.

ABLAK

ugy meg van a kapcsolatuk, mint Indiában és Kínában. Monsieur F. természetesen állandóan tömött pénztárcával jár, szendélyes kártyajátékos s mint kiderült, Monte Carloban egész vagyonokat hagyott a zöld asztalnál.

Közvetlen testőrsége négy emberből áll, három férfiből és egy asszonyból, akik hallatlan ügyességgel ellensúlyozzák a rendőrség bekerítő akcióit. Mesterei az elhárítás munkájának. Az angol rendőrség legutóbbi értesülése szerint Monsieur F. jelenleg Angliában tartózkodik. Ezért a nagy hűhó, ezért mozgósították a rendőrök és detektívek seregét. Most az egész angol közvélemény feszült figyelemmel lesi, lesz-e eredménye az ismeretlen után folyó hajszának.

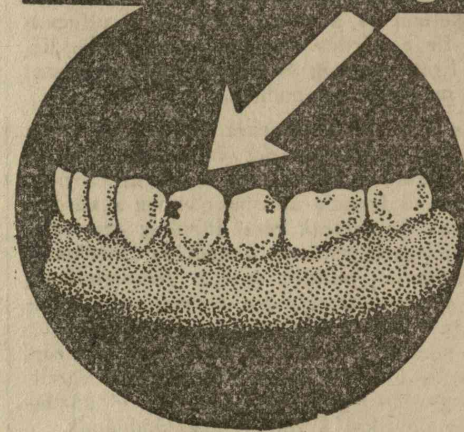
— KIFOSZTOTTA LILIAN HARVEY VILLÁJÁT. Berlinből jelentik: Lilian Harvey berlini villájában betörők jártak. A szoba leányt kloroformmal elaltatták, azután egy pénzzel telt kazettát és egy takarékkönyvet vittek el magukkal. Így jár az, aki hónapokra, esetleg esztendőkre Amerikába utazik és még pénzt tart berlini lakásán. Ugyilátszik, Lilian Harveynek annyi volt, hogy ide jutott belőle, meg oda is.

— NAGY ÉKSZERLOPÁS BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség Fabiny Antal telefongyári igazgató pénztárcájában felfedezett és ismeretlen tettesek ellen, akik felesége összes ékszereit ellopták. A kár meghaladja a tízezer pengőt.

— A NAGYVÁRADI TÁRSULAT FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA. A felső leánytagozatának a beiratások folytak augusztus hó 25-én megkezdődtek. Az első évre beiratkozóknak a következő tárgyakra van szükségük: 1 állampolgársági bizonyítvány, 2 anyakönyvi kivonat, 3 középiskola abszolváló bizonyítvány. Bővebb felvilágosítást készségesen nyújt az iskola igazgatósága. Oradea, Alex. Gojdu 2.

★ Med. Univ. Dr. Herskovits Erzsike I. I. C. Bratianu (Kórház-utca) 2, rendelő: 10-1, 3-6-ig. Quarz. Diathermia. Kosmetikai kezelések.

Megállj! Amíg még nem késő...

A fog lyukas és be kell tömni. Mindennapos alapos fogmosás az erősen tisztító Chlorodont fogkrémmel ezt a kárt megakadályozhatta volna. Chlorodont a fogakat nemcsak ragyogóan fehérre mossa, hanem egészségüket is megőrzi. Mindenütt kapható. Próbálja meg egy tubussal, az eredmény meglepi majd Önt. Tubusa Lei 16.-, nagy tubus Lei 27.- Belföldi gyártmány!

MAI ÉLETEK

LŐWINÉ ELMONDJA
A KONSTANCAI VENDÉGLŐBEN:

Hogyan született meg a vendéglője, miután férje, Löwi Mór nagyváradi pékmester a legnagyobb krízis közepette megszökött családjától, hogyan maradt meg életük a romokon, az idegen és gyanakvó kikötővárosban

A huszéves Löwi Olga, akinek gimnáziumi végzettsége és fehér leányszobája volt és aztán étlapíró, pincérnő és menedzser lett, mondja: Én nem haragszom apára, csak nem akarom látni soha többé az életben

Konstanca, szeptember 10.

A kikötővel szemben, a török kávéházban intelligens arcu magyar pincér szervírozza a vendégeket. Közben konstancai magyar egyszíni társulatról beszél.

— Kérem, aki idejön, mind viszi valamire. Tessék megnézni például Löwinét. Amit az asszony csinált: karriert. Több. És még azt mondja, hogy a nők gyengék. Amit ez az asszony meg a lánya kibírt... De hittek. És aki hisz, az győz, ugyebár, kérem?

Felnéz a feje fölé, a lámpákra, a játékkockákat imitáló tejfehér négyzetekre.

— Tessék beszélni azokkal a Löwikkal — mondja — igazán érdemes... Még egy tököskávé? Azonnal megyek kérem...

A szomszéd asztalhoz lép felveszi a rendeltetést, továbbadja, újra visszajön. A pillantása megles, kapkodó, most a kikötőt nézi, úgy beszél az emberhez. A kikötőben két idegen hajó magaslik, a házak között, a mélyben nem látszik a víz, furcsa hatás mintha az épületek közé ékeltek volna ezeket a magas árbócokat. Két kereskedelmi gőzös. Marseilléből érkezett az egyik, Genovából a másik.

— A tenger nagyon vonzza az embert, kérem — folytatja — csak nézi-nézi a térképen nagy, sima kékséget és odavágik. Pedig a kikötő, veszélyes hely minden kikötőváros, aki rosszra hajlamos, érzi, hogy akármit csinál, ott a víz ott a hajók, huss — könnyű szökni valahová, a világ végére. De azért lép itt. Évek óta dolgozom Konstancában és még ma is olyan romantikus, hogy, mikor állítottam a fagyaltot a vendégnek, itt szemléltem a hajókat látok... Azonnal megyek! Szóval a Löwikket tanácsolom mindenesetre. Itt van a vendéglőjük nem messze, csak be kell fordulni ott a sarkon.

Kimutat a térre. A városházával szemben keskeny utca nyílik.

Elindulok. Egymásba fogódzó, himbáló lépések, különös dalt füttyörsző tengerészek jönnek szembe velem. A sarkon rongyos, mozdulatlan öreg török koldus ül, üveges, messze néző tekintettel. A kikötőben szírnabugás érződik, hogy hajó érkezett, a kis remarkőr hajó most megy a vendég elé, hogy a kikötőbe érje a nagy tenger-kapun át és közben megles, hogy nem-e dob elvámolni valókat a vízbe...

A pincérnek igaza van. csupa érdekesség egy ilyen kikötőváros. A térképen a nagy kékség nem hiába vonz.

A Löwiné vendéglőjének utcára nyíló ajtaja zárva vannak. Még nincs ebédidő. Az udvarra megyek. Nagy farkaskutya fogad ugat.

— Csitt Mascot! — szól ki magyarul a konyhából egy fiatal lány, aztán hozzám fordul és tökéletes románsággal folytatja: — Mit tetszik keresni?

— A vendéglő tulajdonosnőjét — felelem magyarul.

A keskeny kis fehér arc felderül. Olyan fényes itt a sok barnásáru ember között, hogy nem tudom: ez a lány nem sokat családlátogatott és labdázhatott trikóban a tengerparton, amelynek meleg és puha homokjára kilométereket utaznak a nyaralók.

Ez Löwi Olga, nagy barnaszemű, okos és szép arcu, vékony huszéves kislány, fiatalabbik látszik, de az arca elgondolkodó, a szeme nagyon komoly. Beinvít a vendéglőbe és akkor megtudja jövedelem célját azt mondja látványos kicsi hangján:

— Anyára várni kell kicsit. Csak megmosni a kezét. A konyhában dolgoztunk éppen.

— És közben leplezetlenül csodálkozik azon, hogy felkerestem őket. Különböző olyan, a vendég ott ül az édesanyja vendéglőjében, mintha csak véletlenül odacseppent vendég lenne, mintha csak most jött volna valahonnan a Sacre-Coeur-ből, vagy az Angol Kiszervezőkétől, kis bennlakó, szőlőt védett iskolás lány. Pedig Olga sokat tud az életről, a szenvedésről az emberi romlottságról, a bünyéről, többet, mint sok-sok öregember. Azt mondja például, miközben finomvonalu kezével csapot bizonyos nyakán pihen:

— Konstancában rossz híre van a magyaroknak. A magyarokat ott kell keresni,

hogy az itt élő prostituált nők kilencvenöt százaléka magyar. Aztán az itt dolgozó artisták valamennyien magyarok. Nem csoda hát, hogyha egy konstancai magyarokra gondol, ez a két foglalkozási ág jut az eszébe velünk kapcsolatban.

Rámnéz.

— Télen, mikor befutnak a kikötőbe az idegen hajók és jön a sok tengerész ide a vendéglőbe, olyan sok furcsa és érdekes történetet hallok. Érdemes lenne leírni őket. Nekem...

Gondolkozik, hogy megmondja-e?

— Nekem — minden vágyam az volt hogy újságíró legyek. Szeretek olvasni. A Tomcsa Sándor dolgait szeretem olvasni, a Brassói Lapok jár ide nekünk.

— Jónapot kívánok! Bizony, nagyon szeret olvasni Olga. Sokszor az étlapírást is elolvassa nekem...

És mégsem lettünk öngyilkosok...

— Nagyváradon laktunk, a Szigeti-utca 13. számú, Petőné-féle házban — kezdi Löwiné — az uramnak péksége volt. Olga gimnáziumba járt, fehér leányszobája volt, mindenre tanítottam, olyan szép különszobája volt és — egyszer csak megbuktunk. Nem tudtunk mihez kezdeni. El kellene utazni valahová megmaradt holminkkal, kis pénzünkkel. De hová? Olga elővette az iskolai térképét, rámutatott a tengerre. Ide menjünk anyukám — mondta. Ugye, így volt Olga?

Igen, így volt. A pincér jut az eszembe és csodálkozom annak a kis térképbeli foltnak a csodarején.

— Közben Brassóban is voltunk — mondja Löwi Olga.

— Ez nem számított — szól Löwiné — Konstancáig még rendes volt az életünk. Nézd csak Olga, ez az égési seb még most sem gyógyult be — igen kérem, idejöttünk Konstancába és az uram itt is, mint pék dolgozott. De raplis volt és bolondos volt és lusta. Rosszul csinálta a süteményeket. Figyelmeztettem, mondtam: a vevők elszoknak, ha nem szolgálja ki tisztességesen őket. Nem is választott. Természetesen pár hónap alatt ugyanoda jutottunk ahová Váradon. És akkor kezdődött minden kérem. Kicsit elhallgat. sóhajt.

Először eléltük a pénzünket. Aztán eladogattuk sorban a butorainkat. minden holminkat. Télikabátot tettünk zálogba, szőnyegeinkre kölcsönt vettünk fel. Közben megpróbáltam libákat tolni. Ez sem ment. Mentünk, mentünk szépen lefelé. Az uram közben süített még néha és panaszkodott, panaszkodott mindenkinek és nézte a dolgot tehetetlenül. Tudja mindenki, hogy hogy megy az ilyesmi, mint mikor valaki az örvénybe kerül és minél jobban kapálódzik, annál inkább süllyed lefelé. A házért nem tudtuk fizetni, semmink sem volt már jóformán, napról-napra eltűntek nyomorúságosan kétségbeesve és mikor a legnagyobb bajban voltunk, mikor a házigazdánk azt mondta, hogyha nem keritünk pénzt, az utcára tesz, akkor az uram fogta magát és huszonnégy évi együttélés után, egy sor irás hátrahagyása nélkül, anélkül, hogy egyetlen szót szólt volna nekünk, szépen kiment az állomásra és elutazott.

Az arca kipirul a haragtól, a méltatlankodástól.

— Igen kérem ezt tette velünk. Velem, a feleségével, és az egyetlen lányával, akit állítólag annyira szeretett... Nem tudtuk, hova lett. Azt hittük, a tengerbe fult, bele ülte magát, megfutott a felelősség elől. Kerestük kétségbeesve. Kérdezősködtünk. A kikötőben, a parton, a molón nem láttuk senki. Végre többen akadtak akik látták az állomáson, egy szál csomaggal, mikor vonatra szállt. Mindent tudtunk.

— Itt álltunk egyedül, sirtunk és meggyászoltuk az uramat. Rendesen, szabályosan meggyászoltuk. Ő meghalt nekünk és mi megpróbáltunk élni.

— Igen, a meglepetések. Tovább kinlódtam.

Ez Löwiné, ahogy végsőzra bejött, tüztől kipirult arccal, fekete ruhában és erőlyesen. A szeme kicsit bizalmatlanul tekint, mint az olyan emberé, aki megtanulta, hogy a bizalmatlanság védekezés.

Mikor leül arra kérem hogy mondja el az életét, azt, hogy hogy tudta ezt a tiszta és barátságos vendéglőt megcsinálni. itt a Fekete-tenger partján, ilyen egyedül.

Az asztalnál ül, gyüri az abroszt és azt feleli.

— Nem tudom, mi van ebben érdekes, ami az embereket érdekelteti. Dolgoztunk, kinlódunk és most hála Istennek itt vagyunk.

Aztán elkezd mesélni mégis. Eleinte tartózkodóan, de később eszébe jut minden minden keserősége az egész sorsa, kálváriája, beszél, beszél, fénylik a szeme, keserű redő a szája körül.

tovább dolgoztam Olgával, hiszen az emberben életösztön van, nem akartam várni tehetetlenül míg éhenhalunk. Mindenemet pénzre tettem, a Strada Mircean nyitottam egy kicsi kifőzdét. Istenem, mihez értettem? Főzni tudtam. Közben libákat is töltöttem, aprólékjait, zsirját egy szegény asszonnyal adattam el a piacon. Így valahogy ment ez napról-napra, már a házért is kezdtem törleszteni, mikor jönni kezdtek a nyakamra az uram hitelezői. Kiderült kérem, hogy az uram a háttam mögött rengeteg adósságot csinált. Mielőtt elutazott, — hogy is volt Olga? Igen, például a kaszinó takarítónőjétől 1500 lejért kölcsön egy hajóstól is 150 lej, egy cselelőtől hétszázat. Lakbérben 5000 lej adósságunk volt, az uram kabátja, garnitúránk a zálogban, a fűszeresnél 1000 lejjel tartoztunk, másfelé való tartozásunk hétetzer lejt tett ki. Ezt mind az uram csinálta főleg kérem, sőt azt is megette, hogy utolsó nap a hátunk megett elment egy itteni előkelő családhoz. A Rudichékhez és azon ürügy alatt, hogy pénteken viszi a kalácsot, négyszáz lejt kért kölcsön tőlük is... Mindenre emlékszem minden száma, így voltunk, nem bírtuk tovább. Tél volt és egy este szépen betakartam Olgát egy nagykendőbe, lementünk a molóra, hogy beöljünk magunkat a tengerbe.

Szörnyű állapotok
az egeresi
szénbányában

A kolozsvári munkakamara újabb vizsgálati eredménye

Kolozsvár, szeptember 10

A kolozsvári munkakamarából bizottság ment ki Egeresre, hogy a bányászok helyzetét tanulmányozza. Megállapították, hogy egyes munkahelyeken a bányászok napi 8 óránál többet dolgoznak, munkabéreiket viszont már kilenc hónap óta nem egyenlítették ki.

Az élelmezés szerfölött hiányos. A munkásoknak az élelmiszerek nagyon drágán adják. Amíg a kolozsvári piacon a kenyér lisztnek 5-6 lej az ára, Egeresen 8 lej 50 banit kell érte fizetni.

A vállalat különben a fizetési szabadságok díját sem fizeti, azzal az indoklással, hogy a végrehajtási utasítás sokáig késlett. Másik trükkje a vállalatnak az, hogy év végén a munkásokat mindig kijelenti felmondással, majd a felmondás lejártá után ismét visszaveszi őket.

A munkások így sohasem jutnak ahhoz a joghoz, hogy fizetési szabadságra menjenek.

A vállalat a bérek nemfizetését azzal indokolja, hogy

— A víz nagyon sötét és viharos volt, fázunk és sirni kezdtem a félelemtől.

MEG AKARTUNK HALNI, KÉREM

Löwiné szeme könnyes lesz, a lánya kezére teszi a kezét.

— Így volt kérem. Ott ültünk sokáig a molón, meg akartunk halni elhatároztuk, minden este elhatároztuk, hogy meghalunk, mert ennek semmi értelme többé. De akkor láttuk a fénypontokat a kikötőben, az olyan szép, az a zöld, meg az a fehér lámpa és Olga azt mondta, hogy ő fél a nagy sötét tengerrel. Megöleltük egymást és hazajöttünk. És másnap két abonentst kaptunk egyszerre, akik ezerötszáz lejt fizettek fejünkért havonta.

ÉN NEM HARAGSZOM APÁRA

— Kicsit rendbejöttünk — folytatja — az őszülő hajú asszony — de még mi minden várt reánk, Istenem! A Mircean lakbérhátralékunk volt, a lakásunkat kivette egy kerítő és azt mondta, hogy május elsejéig költözzünk ki, mert ő így, meg úgy, belerug a zsidónéba, — így mondta kérem. Végre tizedikéig megkegyelmezett. Kiszedtem a párnákból a tollakat, azokat értékesítettem így huztam az időt egy darabig. Aztán öt abonentst kaptunk egyszerre. Dolgoztunk, mint a baromok. Én az alsólepedőmet csináltam meg abrosznak, a törülközőimet szalvétának, a burokat magam festettem meg. Olga számolt, segített a konyhán, étlapokat írt és kiszolgált a vendégeket. Már olyan sokan voltak, hogy nem volt elég asztalom. Három hónapig tartott, míg venni tudtam egyet mert minden jövedelmem azokra az adósságokra kellett, amiket az uram csinált...

Fekete, magas ember jön be az ajtón.

— Nézz be délután — mondja Löwiné — megkapod a borralvódat.

— Ez az ember kisebb szolgáltatásokat tesz nekünk — fordul felém. — De kivüle őt személyzetünk van, mióta át kellett költözzünk ide.

— És ma? — kérdezem.

— Ma elmondhatom, hogy minden adósságot kifizettem és — élünk. Rádiónk — szép rádiónk van és a nőegylet tagjai vagyunk. Büszkén mosolyog.

— Sokat dolgozunk, nagyon sokat. Magamért nem bánám, csak Olga fáj nekem. Huszéves és miken ment keresztül, mennyit kinlódott mennyit szenvedett. De én remélem, — remélem, hogy elfelejti. Hiszen fiatal.

— Ó, engem egyáltalán nem kell sajnálni, — mondja Olga, — de anyukámat nagyon szeretném elküldeni kicsit utazni. Ráférne éppen.

— Ugyan fiam. Éppen most, amikor azt remélem...

— Mit remél? — kérdezem és nézem őket, ahogy egymásra néznek, valami már nem is erre a világra való nagy földöntúli szeretettel.

— Azt remélem, hogy pár hónap múlva beköltözzünk a főutca. Azt a vendéglőt tessék aztán megnézni, ha Konstancában jár.

— És maga Olga? Mit remél maga?

Löwi Olga nevet, a nagy kutyája ott fekszik a lábainál.

— Dolgozom és elégedett vagyok. Még sok minden szép várhat rám az életben, ugye? Én nem gondolok senkire sem keserűséggel.

— Az édesapjára sem?

— Apámra? — feleli csendesén. — Én nem haragszom apára. Csak nem akarom látni soha többé az életben...

Márton Lili

a CFR vezérigazgatósága nem fizet.

Ez azonban nincsen egészen így, mert a CFR — apró részletekben bár — mégis fizet vallamit.

Temesvárról Bukarestbe
helyezték a vagdalkozó
főhadnagyot

Temesvár, szeptember 10.

Iliescu főhadnagyot, aki a multkoriban több békés polgári összekardlapozott, Bukarestbe helyezték. A büntetés alól így sem menekül mert tetteiért a temesvári hadbíró-ság előtt kell felelnie.

Megnyílt a tanítók
országos kongresszusa

Kolozsvár, szeptember 10

A tanítók országos kongresszusa szombaton kezdődött meg Kolozsváron. Az értekezletet a szokásos ünnepségek keretében nyitották meg.

